

**INTENSJONSAVTALE OM
SAMMENSLÅING AV
KOMMUNENE
HURUM, RØYKEN OG ASKER**

1.	INNLEDNING	4
1.1	Arbeidet med en felles visjon	6
1.2	Sammenslåingstidspunkt	6
2.	NAVN OG SYMBOLER	7
2.1	Kommunens navn	7
2.2	Kommunevåpen, ordførerkjede og andre symboler	7
3.	ETABLERING AV NY KOMMUNE	7
3.1	Fellesnemnda – sammensetning og konstituering	7
3.2	Fellesnemnda, myndighet og organisering	9
3.3	Øvrige utvalg	9
3.4	Administrasjon	10
3.5	Prosesser og prosedyrer i interimperioden	11
4.	POLITISK STYRING I DEN NYE KOMMUNEN	11
4.1	Kommunesenter og rådhus	12
4.2	Politisk styring	12
5.	INNBYGGERMEDVIRKNING/NÆRDEMOKRATISKE ORDNINGER	13
6.	KOMMUNALE TJENESTER	13
6.1	Generelt	13
6.2	Tjenesteområder	13
7.	ØKONOMISK POLITIKK	14
7.1	Generelt	14
7.2	Budsjett og økonomiplaner	14
7.3	Økonomi, finansforvaltning og investering	15
7.4	Eiendomsskatt	15
7.5	Eierskapspolitikk	15
7.6	Revisjon	15
8.	KOMMUNEN SOM ARBEIDSGIVER	15
8.1	En god og fremtidsrettet arbeidsgiverpolitikk	15
8.2	Kompetanseutvikling, rekruttering og ivaretagelse av ansatte	16
8.3	Strategi for innovasjon, omstilling og endringsarbeid	16
8.4	Digitalisering	16
8.5	Kommunikasjon	17
9.	SAMFUNN OG SAMFUNNSUTVIKLING	17
9.1	Kommunen som regional aktør	17
9.2	Vekst	17
9.3	Næringsutvikling	18
9.4	Klimapolitikk og samferdsel	18
9.5	Bolig og areal	19
9.6	Samfunnsansvar	19

9.7	Folkehelse	19
10.	FRIVILLIGHET/LAG OG FORENINGER.....	20
11.	INFORMASJON OG VIDERE PROSESS	20
12.	FORHANDLINGSUTVALGETS BEHANDLING	21
	Vedlegg A: Nærdemokratiske ordninger	22
	Vedlegg B: Fellesnemnd og andre utvalg ved kommunesammenslåing	26
	Vedlegg C: Nye oppgaver, større myndighet og en aktiv regional utviklingsrolle	30
	Vedlegg D: Samordnet bolig, areal- og transportutvikling	36
	Tabell 1 Ulike modeller for nærdemokrati	24
	Tabell 2 Ulike modeller for forhandlingsutvalg	28
	Tabell 3 befolkningsframskrivninger i Asker, Røyken og Hurum	36

1. INNLEDNING

Kommunene er pålagt av regjeringen å utrede og ta stilling til en eventuell kommunesammenslåing innen 1. juli 2016. Hurum, Røyken og Asker kommuner har derfor i fellesskap utarbeidet utkast til intensjonsavtale for en eventuell kommunesammenslåing innen fristen.

Denne intensjonsavtalen danner selve grunnlaget for en eventuell ny, større kommune basert på sammenslåing av nabokommunene Hurum, Røyken og Asker.

Den nye kommunen skal etableres på bakgrunn av et likeverdig samarbeid mellom kommunene Hurum, Røyken og Asker. Likeverdighet, raushet og forståelse for hverandres ståsted og utgangspunkt, skal prege samarbeidet om sammenslåing.

Den nye kommunen skal drives og videreutvikles med utgangspunkt i hver av de nåværende kommunenes unike natur- og kulturkvaliteter, tradisjoner, ressurser og utfordringer. Et levende lokaldemokrati med gode nærdemokratiske ordninger skal ha høy prioritet.

Til grunn for denne intensjonsavtalen legges veilederen «Formelle rammer i byggingen av nye kommuner» fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og de formelle føringer fra Inndelingslova «Lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser».

Intensjonsavtalen har til hensikt å ivareta følgende statlige målsettinger:

- Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Styrket lokaldemokrati

I tillegg skal avtalen ivareta:

- Behov for mer kompetanse og kapasitet i kommunene i fremtiden
- Kommuner som i større grad sammenfaller med samfunnsutfordringene

Den nye kommunen skal skape gode bomiljøer, gode oppvekstvilkår og trygge lokalsamfunn for innbyggerne. Den skal sikre at det i fremtiden er tilstrekkelig kapasitet og kompetanse innenfor de ulike tjenesteområdene, robuste og sterke fagmiljøer, godt lederskap samt god internkontroll. Videre skal den nye kommunen ha en profesjonell forvaltning, god publikumsservice og opplevd tilgjengelighet hos innbyggerne. Kommunen har ansatte som opptrer med habilitet, god praksis og dokumentasjon slik at befolkningen har tillitt til forvaltningen.

Det skal være et likeverdig tjenestetilbud og velferdstjenester organisert så nær innbyggerne som mulig. Kommunen skal satse på innovasjon og digitalisering for å oppnå forenkling, fornying og effektivisering til beste for innbyggerne. Kommunen skal praktisere åpenhet og meroffentlighet, og det skal etableres døgnåpen forvaltning med digitale selvbetjeningsløsninger der det er mulig. Den nye kommunen skal gjøre hverdagen enklere for innbyggerne, samtidig som innbyggerne skal delta som aktive medspillere for å videreutvikle kommunen og lokalsamfunnet.

Den nye kommunen utvikles som en flersenterkommune, med aktiv stedsutvikling basert på dagens lokal- og nærsenter. Senterstrukturen skal baseres på stedenes kvaliteter og egenart. De ulike tettstedene skal bygges rundt en god privat- og offentlig service/tjenester, gode lokale møteplasser og være godt tilknyttet til det offentlige kollektivsystemet. Den nye kommunen skal ha en effektiv arealutnyttelse og god forvaltning av friluftaktiviteter, strandsonen, jordvern og en offensiv og samordnet bolig- og næringsutvikling. Kommunen har et stort potensiale for en bærekraftig, miljøvennlig næringsutvikling. Gjennom en felles

strategi er det mulig å skape synergier mellom ulike næringsklynger i den nye kommunen og redusere transporten, ved at arbeidsplassene er der folk bor.

Den fremtidige kommunen vil kunne spille en større rolle overfor regionale og nasjonale myndigheter, særlig når det gjelder samordning av arealutnyttelse og transportutvikling. Kommunen vil også kunne oppnå langt bedre og mer helhetlige kollektiv- og samferdselsløsninger.

Den nye kommunen vil prioritere arbeidet med følgende overordnede samferdselsspørsmål:

- Jernbane (Askerbanen, Drammensbanen og Spikkestadbanen)
- Veier (E18, R 23, Slemmestadveien og Røykenveien)
- Bedre busstilbud i hele kommunen
- Miljøvennlig, helårs hurtigbåt på fjorden
- Ny Oslofjordforbindelse for bil- og jernbane
- Sykkel og gange
- Trafikksikkerhet

Den nye kommunen har ambisjon om å overta viktige samfunnsoppgaver og myndighet fra regionalt og nasjonalt nivå. Dette vil gi innbyggerne bedre, mer sammenhengende, virkningsfulle og effektive velferdstjenester, bedre og mer profesjonalisert forvaltningsoppgaver og bidra til en fremtidsrettet og helhetlig samfunnsutvikling.

For å finne gode løsninger på samfunnsutfordringene er det behov for en bedre samordning av samfunnsplanlegging på tvers av kommunale, regionale og nasjonale grenser. I Norge er det i dag mange ulike grenser når det gjelder offentlige aktører som fylkeskommuner, kommuner, sykehusregioner, politidistrikter, brann- og redningstjenester, Vegvesenet, Jernbaneverket m.fl.

Uavhengig av utfallet av kommunesammenslåing og en eventuell regionreform vil det fortsatt være behov for felles løsninger og samarbeid om fremtidige samfunnsutviklingsoppgaver og utfordringer i regionen. Dette perspektivet er svært viktig og nødvendig å ha uavhengig av framtidens kommunegrenser. Forholdet til nabokommunene Bærum, Drammen og Lier blir viktig å forsterke og videreutvikle i en ny kommunestruktur.

1.1 Arbeidet med en felles visjon

Det skal utarbeides en felles visjon som tar utgangspunkt i at vi skal leve i en kommune med godt fungerende bygdesamfunn, en unik kystlinje med mange naturperler, preget av nærhet mellom mennesker og en bærekraftig natur.

Det legges opp til en prosess med bred medvirkning blant ulike interessenter hvor det skal utvikles en ny visjon, en identitet og et verdigrunnlag for kommunen. Momenter i denne visjonen vil være:

- a) Kommunen legger til rette for gode bomiljøer, gode oppvekstsvilkår og trygge lokalsamfunn for innbyggerne, basert på en bærekraftig økonomi.
- b) Kommunen har gode tjenester, attraktive arealer, en sterk regional posisjon og er en naturlig etableringskommune for næringsliv og innbyggere.
- c) Kommunen har en størrelse og et fagmiljø som gjør at den kan overta flere oppgaver fra både stat og fylkeskommune. Dette gjelder særlig utdanning, helse, rus og psykiatri, barne- og familievern, samferdsel og forvaltningsmyndighet.
- d) Kommunen er fremtidsrettet, innovativ og ansvarsbevisst med et helhetlig syn på samfunnsutviklingen.
- e) Kommunen legger til rette for mangfold, inkludering og integrering, som forhindrer utenforskap.
- f) Kommunen har gode og tillitsskapende, nærdemokratiske ordninger.
- g) Kommunen er en attraktiv arbeidsgiver.
- h) Kommunen bygges som flersenterkommune hvor utviklingen foregår i hele kommunen og stedsutviklingen skjer med utgangspunkt i hvert områdes unike kvaliteter.
- i) Kommunen er en foregangskommune for lavutslippssamfunnet som jobber mot nullutslipp og et grønt skifte. Kommunen fører en ansvarlig og bevisst miljøpolitikk med sterk satsning på kollektivtransport og fremtidsrettet miljøforvaltning.
- j) Kommunen har en bærekraftig bruk av kyst- og fjordressursene, den blå- og grønne naturen og tar vare på kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap som grunnlag for næringsutvikling, turisme og vekst for lokalsamfunn. De er viktige for folks livskvalitet og identitet, og bidrar til å skape attraktive steder.
- k) Kommunen prioriterer forebygging, folkehelse og tidlig innsats for å skape gode lokalsamfunn, levekår og livskvalitet. Innbyggere og organisasjoner tar del i dette arbeidet.

1.2 Sammenslåingstidspunkt

- a) Den nye kommunen etableres med virkning fra 1. januar 2020, etter kommunevalget 2019. Det nye kommunestyret konstitueres innen oktober 2019. Det kan vurderes administrative sammenslåinger der det er hensiktsmessig tidligere.

2. NAVN OG SYMBOLER

2.1 Kommunens navn

- a) Den nye kommunens navn er Asker

2.2 Kommunevåpen, ordførerkjede og andre symboler

- a) Kommunevåpen

Fellesnemnda (se pkt. 3.1. nedenfor) nedsetter et utvalg som utarbeider forslag til kommunevåpen etter en god medvirkningsprosess blant innbyggere, lag og foreninger i hele den nye kommunen. Fellesnemnda fastsetter den nye kommunens kommunevåpen i god tid slik at det er klart til sammenslåingstidspunktet.

Det vurderes om det skal brukes elementer fra de tre kommunenes kommunevåpen, når man skal utvikle et nytt felles kommunevåpen i den nye kommunen.

- b) Fellesnemnda nedsetter et utvalg som utarbeider forslag til ordførerkjede og andre symboler for den nye kommunen. Fellesnemnda fastsetter symbolene i god tid før sammenslåingstidspunktet.

Det nye ordførerkjedet skal forene kommunevåpene fra de gamle kommunene med det nye kommunevåpenet.

3. ETABLERING AV NY KOMMUNE

3.1 Fellesnemnda – sammensetning og konstituering

- a) Det opprettes en fellesnemnd som skal samordne og ta seg av forberedelsene til en ny kommune, jfr. Inndelingslova § 26 (oppnevnes av og blant kommunestyrenes medlemmer). Frem til fellesnemnda er etablert, fungerer forhandlingsutvalget som en styringsgruppe for arbeidet med kommunesammenslåing.
- b) Fellesnemndas arbeid skal bygge på konsensusprinsippet, det vil si at nemnda drøfter seg fram til forslag som kan fremmes med likelydende innstilling til de tre kommunestyrene.
- c) Fellesnemnda får som mandat å forberede kommunesammenslutningen, og sikre nødvendig samordning mellom de tre kommunene i perioden fra søknad om sammenslåing er sendt, til konstituerende møte er holdt av nyvalgt kommunestyre høsten 2019.
- d) Hver av kommunene har i perioden fram til sammenslåing ansvar for sin ordinære drift, men spørsmål som kan ha betydning for den nye kommunen bør drøftes i fellesnemnda før endelig vedtak i de respektive kommunestyrer.

Dette gjelder spesielt tiltak knyttet til kommunens kommuneplan og handlingsprogram/økonomiplan.

Kommuneplanen samordnes gjennom å etablere en felles prosess. Investeringer må vurderes spesielt.

- e) Fellesnemnda settes sammen etter minsteantallmodellen¹:

3 representanter med vararepresentanter for Hurum kommune
3 representanter med vararepresentanter for Røyken kommune
3 representanter med vararepresentanter for Asker kommune

Det etableres en referansegruppe bestående av gruppelederne fra alle kommunene som konsulteres i arbeidet.

- f) Nemnda konstituerer seg i august 2016 og velger selv leder og nestleder. Frem til kommunesammenslåingen er godkjent i Stortinget, fungerer fellesnemnda som interimnemnd. Vedtak fattes med forbehold om Stortingets godkjenning.

¹ Se Vedlegg B «Fellesnemnd og andre utvalg ved kommunesammenslåing»

3.2 Fellesnemnda, myndighet og organisering

Fellesnemnda skal tilstrebe konsensus i alle saker. Fellesnemnda skal:

- a) Gjennomgå og vurdere alle prinsipielle forhold vedr sammenslåingsprosessen. Videre kan fellesnemnda fatte vedtak i alle saker som er nødvendig for å etablere den nye kommunen med mindre dette påvirker en eller flere av de eksisterende kommunene. Nemnda disponerer engangstilskudd og reformstøtte fra staten i forbindelse med kommunesammenslåingen.
- b) Utarbeide et utfyllende mandat for ny rådmann og iverksette en ansettelsesprosess i løpet av høsten 2016.
- c) Fastsette arbeidsgiverpolitikk for den nye kommunen i tråd med medbestemmelsesordningen i hovedavtalen og arbeidsmiljøloven.
- d) Utgjøre arbeidsgiversiden i felles partssammensatt utvalg.
- e) Utarbeide omstillingsdokument som legger grunnlag for arbeidsgiverpolitiske spørsmål under sammenslåingsprosessen.
- f) Fremlegge forslag til budsjett og økonomiplan for det nye kommunestyret.
- g) Foreslå nye satser for offentlige avgifter, gebyrer og egenbetalinger
- h) Foreslå revisor for den nye kommunen til kommunestyrets første møte.
- i) Utarbeide forslag til delegeringsreglement som behandles og vedtas av det nye kommunestyret.
- j) Utarbeide forslag til politisk reglement, godtgjørelsesreglement og øvrige reglement som skal vedtas av kommunestyret.
- k) Fastsette godtgjørelser for fellesnemndas virksomhet og andre oppnevnte utvalg underlagt fellesnemnda.
- l) Utarbeide forslag til beredskapsplan for den nye kommunen
- m) Ta stilling til organisering av pensjonsordninger for den nye kommunen.
- n) Utarbeide en helhetlig kommunikasjonsplan for arbeidet med kommunesammenslåingen.
- o) Etablere administrativt prosjektråd bestående av rådmennene. Prosjektrådet bistår fellesnemnda med å ansette prosjektleder og etablere et sekretariat. Prosjektleder rapporterer til fellesnemnda.

3.3 Øvrige utvalg

- a) Det etableres i samarbeid med de tillitsvalgte et partssammensatt utvalg som består av:
 - x representanter for fellesnemnda
 - y tillitsvalgte/verneombudUtvalget innstiller overfor fellesnemnda i arbeidsgiverpolitiske spørsmål.

- b) Fellesnemnda kan nedsette arbeidsutvalg for å utarbeide forslag til ulike temaer, blant annet:
 - a. Ansettelsesutvalg for ansettelse av prosjektleder og rådmann²
 - b. Politisk styringsmodell
 - c. Symboler
 - d. Nærdemokratiske ordninger
 - e. Folkevalgtes arbeidsvilkår.
 - f. Utvalg som skal vurdere harmonisering av og nivået på avgifter, gebyrer og egenbetaling.

3.4 Administrasjon

- a) Den administrative organiseringen bør gjenspeile den politiske organiseringen i kommunen.
- b) Rådmannen tilrettelegger for en ansettelsesprosess i tråd med lov- og avtaleverk for rekruttering av kommunens administrative toppledergruppe. Leder av fellesnemnda konsulteres i rekruttering av toppledere.
- c) Rådmann delegeres ansvaret for øvrige ansettelser i den nye kommunen.
- d) Den administrative organiseringen gjennomføres som effektiv og moderne organisasjonsstruktur med korte avstander, minst mulig hierarki/byråkrati, felles fagmiljøer, full delegasjon, styringsdialog, virksomheter og marked/konkurranse mm.
- e) En fremtidig organisering av eiendomsfunksjoner, IKT, forvaltningsoppgaver, anskaffelser og kommunale driftsoppgaver i den nye kommunen utredes særskilt.
- f) Flerfaglige og robuste fagmiljøer etableres og utvikles for å understøtte og levere på politikkområdene med særlig vekt på samfunnsutvikling, samordnet areal- og transport, klima og miljø, næringspolitikk, boligpolitikk og gode velferdstjenester (skoleeier / barnehage, barne- og familie, helse / psykiatri / rus / mm), organisasjonsutvikling, tjenesteutvikling, innovasjon og digitalisering mm.
- g) Rådmannen iverksetter en prosess for å sikre god kommunal ledelse gjennom lederrekruttering, utvikling og oppfølging. Ledere skal legge til rette for en organisasjons- og arbeidskultur som fremmer gode arbeidsprosesser, godt medarbeiderskap og læring, forbedring og innovasjon. Ledelse innebærer å påvirke prosesser for å nå fastsatte mål. Dette forutsetter både strategisk, faglig, personalmessig og administrativ ledelsesaktivitet.

² Dette utvalget vil være partssammensatt med deltagelse fra tillitsvalgte.

3.5 Prosesser og prosedyrer i interimperioden

- a) Inntil den nye kommunen er etablert er det behov for en koordinert styring av overordnede samfunns- og økonomiplaner. Fellesnemda gis i oppdrag å sikre koordinering gjennom å uttale seg om de tre kommunenes kommune-, økonomi- og handlingsplaner.
- b) Det utarbeides et felles styringsdokument for økonomi- og investeringer i interimperioden. Styringsdokumentet behandles i fellesnemda og i de tre kommunestyrene.
- c) Det legges opp til et koordinert arbeid med en felles kommunal planstrategi og planprogram for kommuneplanen i den nye kommunen.
- d) Kommunenes vedtatte økonomi- og handlingsprogram for 2016 til 2019 videreføres. Vesentlige endringer forutsettes koordinert med de øvrige kommuner.

4. POLITISK STYRING I DEN NYE KOMMUNEN

Den nye kommunen skal styres etter formannskapsmodellen

- a) Den nye kommunen skal arbeide for å bygge en felles, positiv kultur for samarbeidet mellom folkevalgte, mellom folkevalgte og administrasjonen, og mellom kommunen og innbyggerne.
- b) Partiene oppfordres til å bruke nominasjonsprosessene til å sikre at delene av kommunen er tilfredsstillende representert i styrer, råd og utvalg.
- c) Kommunestyrets delegering av myndighet, organisering av det politiske arbeidet og utvikling av rollen som folkevalgt skal bidra til at den folkevalgte styringen forsterkes.
- d) Tilretteleggingen for folkevalgtes arbeid skal være slik at alle innbyggere i kommunen har en likeverdig mulighet til å påta seg verv, uavhengig av alder, yrke, omsorgsoppgaver eller andre forhold.

4.1 Kommunesenter og rådhus

- a) Kommunens rådhus lokaliseres i Asker sentrum. Det etableres kommunale, lokale servicefunksjoner i Hurum og Røyken. Videre bør rådhusene i Hurum og Røyken brukes til egnede arbeidsplasser.
- b) Den nye kommunen skal tilstrebe en forholdsmessig fordeling av de administrative kommunale arbeidsplassene.

4.2 Politisk styring

- a) Kommunestyret konstitueres etter kommunevalget i 2019.
- b) Kommunestyret har 55 representanter.
- c) Formannskapet består av 13 representanter inkludert ordfører og varaordførere. Disse er utpekt av og blant kommunestyrets medlemmer.
- d) Fellesnemnda innstiller overfor konstituerende kommunestyres politiske organisering og ansvarsforhold for den nye kommunen hvor blant annet følgende fastsettes:
 - Ansvarsforhold
 - Antall komiteer/hovedutvalg/oppgaveutvalg
 - Lovpålagte- og andre råd og utvalg
 - Ordninger for nærdemokrati og deltakerdemokrati.

5. INNBYGGERMEDVIRKNING/NÆRDEMOKRATISKE ORDNINGER

- a) Den nye kommunen skal ha stor grad av innbyggermedvirkning med gode nærdemokratiske ordninger.³
- b) Kommunens kommunikasjon med innbyggerne og øvrige samarbeidspartnere skal være preget av åpenhet, respekt, troverdighet og gi rom for medvirkning og involvering.
- c) Kommunen utarbeider en aktiv og helhetlig kommunikasjonspolitikk.

6. KOMMUNALE TJENESTER

6.1 Generelt

- a) En rasjonell, effektiv og innbyggerrettet tjenesteproduksjon opprettholdes lokalt. Gevinster tas ut i form av bedre tjenester til innbyggerne. Dette innebærer også at ressurser skal prioriteres til forebyggende arbeid.
- b) Tjenestetilbudet er likeverdig for alle innbyggere. Kommunen utarbeider et godt kvalitetssystem for å sikre ønsket tjenestekvalitet og at tjenestekvaliteten kan måles på en god måte. Det utvikles tjenestebeskrivelser og serviceerklæringer.
- c) Velferdstjenestene søkes organisert slik at de kan tilbys lokalt i tettstedene nær der innbyggerne bor.
- d) Det tilrettelegges for deltakelse, brukermedvirkning og samskaping med innbyggere og samarbeidspartnere.
- e) Det søkes å etablere ordninger som gir innbyggerne mulighet for stor valgfrihet.
- f) Tjenestene i den nye kommunen utvikles i tråd med følgende satsningsområder:
 - a. Medborgerskap og samskaping
 - b. Forebygging og tidlig innsats
 - c. God helhet og samhandling
 - d. God kvalitet
 - e. Nødvendig kompetanse

6.2 Tjenesteområder

- a) Kommunens servicesentra/innbyggertorg skal legges til de definerte lokalsentrene og være en felles møteplass hvor innbyggere og samarbeidsparter får god veiledning og nyttig bistand.

³ Tabell 1 «Ulike modeller for nærdemokrati» vedlegg 1 gir en oversikt over ulike modeller for nærdemokratiske ordninger. Forhandlingsutvalget anbefaler en modell basert på 1 og/eller 2 i tabellen.

- b) Det tilbys gode helse- og omsorgstjenester med vekt på forebygging, rehabilitering og tjenester i hjemmet med en god dekningsgrad med tilstrekkelig antall omsorgsboliger og sykehjemsplasser.
- c) Psykisk helse og rus prioriteres og videreutvikles med vekt på brukernes behov i alle faser av livet, aktiv deltakelse og brukermedvirkning. Det etableres ulike former for medvirkningsordninger og nye lavterskeltilbud.
- d) Nåværende skolestruktur opprettholdes. Det utarbeides en ny skole- og barnehagebehovsplan for den nye kommunen, som grunnlag for videre tilpasning.
- e) Den nye kommunen skal ha full barnehagedekning der familiene skal tilbys barnehageplass med utgangspunkt i der de bor. Tilbudet gis av offentlige og private barnehager. Nye barnehager skal tilpasses befolkningsveksten slik at nærhet til tjenestene og effektiv drift sikres.

7. ØKONOMISK POLITIKK

7.1 Generelt

- a) Den nye kommunen vektlegger en bærekraftig økonomiforvaltning for å kunne opprettholde ordinær drift ved ulike konjunkturer. Det utarbeides gode internkontrollsystemer for å sikre tilliten til kommunens økonomiforvaltning.
- b) Det etableres et politisk årshjul for aktiviteter knyttet til den økonomiske politikken, økonomiplanleggingen, -oppfølgingen, -rapporteringen og den økonomiske internkontrollen.
- c) Det utarbeides en politisk sak som legger prinsipper og føringer for drift og investeringer i interimperioden i forbindelse med budsjett og handlingsprogram i alle tre kommunene.

7.2 Budsjett og økonomiplaner

- a) Kommunen skal føre en økonomisk politikk som sikrer en stabil og langsiktig utvikling av kommunen hvor den tåler svingninger som følge av konjunkturer og varierende inntekter.
- b) I den nye kommunen skal det opprettes et eget politisk utvalg som skal følge opp styringen av den økonomiske utviklingen.
- c) Et økonomisk handlingsrom er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere. God økonomistyring og vedtatte handlingsregler for driftsbudsjettet, investeringsbudsjettet og finansforvaltningen skal sikre en bærekraftig økonomi.
- d) Det utvikles et helhetlig og gjennomgående plan- og styringssystem for den nye kommunen. Gode plan- og styringsprosesser er en forutsetning for at den nye kommunen kan ivareta sin rolle som tjenesteyter, samfunnsutvikler og demokratisk arena
- e) Det utarbeides et årshjul som beskriver de ulike plan- og styringsprosessene i den nye kommunen.

- f) Det etableres en modell for virksomhetsstyring. Virksomhetsstyring favner all ledelsesmessig aktivitet, styring og kontroll som skal bidra til å iverksette politiske vedtak, prioriteringer og mål, og å skape best mulige resultater og kvalitet i tjenestene.

7.3 Økonomi, finansforvaltning og investering

- a) Det etableres økonomiske handlingsregler for å styre og følge opp den økonomiske politikken:
 - Det utarbeides handlingsregler for et netto driftsresultat, finansforvaltning, investeringer og utvikling av lånegjeld.
 - Det fastsettes krav til effektivisering og produktivitet i tjenesteproduksjonen gjennom årlig måling og sammenligning basert på KOSTRA-tall.
 - Resultatet av harmonisering av nivået på avgifter og egenbetaling skal innarbeides i første budsjettet i den nye kommunen.

7.4 Eiendomsskatt

- a) Den nye kommunen skal ikke ha eiendomsskatt.

7.5 Eierskapspolitikk

Den nye kommunen eier flere selskaper og har ulike typer interkommunale samarbeid. Det legges opp til en gjennomgang av disse som en del av fusjonsprosessen. Det utvikles en felles aktiv og profesjonell eierskapspolitikk med tydelig styring av kommunale selskaper og foretak. Dette gjelder blant annet:

- a) Vurdere ulike løsninger knyttet til fusjon av selskaper, interkommunalt samarbeid, egenregi som innebærer tilbakeføring til kommuneorganisasjonen.
- b) Eierskapspolitikk – profesjonelt og aktivt eierskap / prinsipper for eierstyring
- c) Eiermelding og gjennomgang av selskapenes eierstrategier
- d) Politisk eierorgan, styring, internkontroll og revisjon
- e) Eventuelt utbytte i selskaper som har et forretningsmessig formål

7.6 Revisjon

- a) For å sikre en god og uavhengig gjennomgang av kommunens økonomiforvaltning, vurderes ekstern revisjon i hver kommunestyreperiode.

8. KOMMUNEN SOM ARBEIDSGIVER

8.1 En god og fremtidsrettet arbeidsgiverpolitikk

- a) En god og fremtidsrettet arbeidsgiverpolitikk utgjør et felles verdifundament for de folkevalgte, ledere, medarbeidere og tillitsvalgte. Arbeidsgiverpolitikken skal utvikle og sikre at ledere og ansatte er i stand til å realisere den nye kommunens mål, og den skal sikre en brukerorientert kultur med kompetente, initiativrike og stolte medarbeidere.
- b) Den nye kommunen skal være en attraktiv arbeidsgiver som er anerkjent for sin arbeidsgiverpolitikk.
- c) Det utarbeides en felles omstillingsveileder i samarbeid med tillitsvalgte og vernetjeneste for fusjonsprosessen.
- d) Pensjonsordningene og rettigheter til de ansatte følger av lov og blir dermed videreført. Pensjonsleverandør og/eller egen kasse vurderes.
- e) Lønns- og arbeidsvilkår vil over tid bli harmonisert og dette gjøres gjennom særskilte forhandlinger og de årlige lønnsforhandlingene.

8.2 Kompetanseutvikling, rekruttering og ivaretagelse av ansatte

- a) Den nye kommunen har som mål å sikre riktig og tilstrekkelig kompetanse, nå og i fremtiden. Det er sentralt for den nye kommunen å ha en variert og sammensatt arbeidsstokk både med tanke på alder, etnisitet, kjønn, funksjonsevne, kompetanse og bakgrunn generelt. Det skal legges til rette for at ansatte skal kunne utføre jobben sin og trives ved å ha fokus på kompetanse, ledelse og medarbeiderskap.
- b) Kommunen skal søke å ha 1 lærlinger per 1000 innbygger. I forbindelse med offentlige innkjøp vil kommunen stille krav om at virksomheten er godkjent som lærebedrifter og at de skal søke å benytte lærlinger ved gjennomføringer av anbudet.

8.3 Strategi for innovasjon, omstilling og endringsarbeid

Den nye kommunen skal etablere en felles strategi for innovasjon. Denne skal sikre at kommunen fornyer seg, er i stand til å løse fremtidige samfunnsutfordringer og at organisasjonen har omstillings- og tilpasningsevne.

- a) Den nye kommunen skal vise evne til omstilling i takt med utviklingen i samfunnet. Demografiske endringer, økt flyktningetilstrømming og overgang til en grønn økonomi, krever kontinuerlig omstilling for kommunen. Økt fokus på velferdsteknologi og forebyggende arbeid vil endre samfunnet og tjenestetilbudet i framtiden. Den nye kommunen skal møte framtidens utfordringer på en offensiv måte med et tjenestetilbud hvor innovasjon står i sentrum.

8.4 Digitalisering

Den nye kommunen skal satse på digitalisering med vekt på forenkling, fornying og effektivisering:

- a) Hverdagen gjøres enklere for innbyggerne og næringslivet ved etablering av døgndøgnet forvaltning med digitale selvbetjeningsløsninger der det er mulig.

- b) Hverdagen gjøres enklere for organisasjonen gjennom digitalisering av alle administrative prosesser og aktiv bruk av samhandlingsløsninger.
- c) Tjenesteutvikling gjennomføres med vekt på ny teknologi og digitalisering; velferdsteknologi, læringsteknologi, samskapnings-/delingsteknologi.

8.5 Kommunikasjon

Kommunikasjon og informasjon er strategiske virkemidler for å nå kommunens mål og løse oppgaver på en effektiv og god måte, både innad i en ny storkommune og utad mot alle innbyggerne og samarbeidspartnerne. Kommunikasjon bør være en del av både planlegging og gjennomføring av tiltak og prosesser. Kommunens ledere har hovedansvar for å iverksette nødvendige informasjon og kommunikasjonstiltak. Digitale kanaler bør være prioritert i kommunens fremtidige kommunikasjonsarbeid.

9. SAMFUNN OG SAMFUNNSUTVIKLING

9.1 Kommunen som regional aktør

- a) Den nye kommunen utgjør en del av Akershus fylkeskommune eller den regionen Akershus fylkeskommune eventuelt vil være en del av. Det er viktig å sørge for at den nye kommunen og Bærum kommune tilhører samme region.
- b) Den nye kommunen er et solid tyngdepunkt og en naturlig del av Osloregionen og har en rolle som sentral aktør i regionalpolitiske spørsmål. Det søkes samarbeid med andre kommuner i viktige regionalpolitiske saker og deltagelse i viktige regionalpolitiske prosesser og fora.

9.2 Vekst

- a) Den nye kommunen er et attraktivt område for etablering av arbeidsplasser og boliger. Den nye kommunen tilrettelegger for en videre vekst i årene fremover. Veksten i boliger og arbeidsplasser baseres på en samordnet, bærekraftig areal- og transport planlegging.
- b) Den nye kommunen tilrettelegger for det grønne skiftet med et aktivt jordvern, matproduksjon og med vekt på klima- og energivennlige løsninger. Den nye kommune skal ha en god forvaltning av strandsonen og i henhold til markaloven.
- c) Den nye kommunen bygger videre på eksisterende senterstruktur, med en stedsutvikling som baserer seg på dagens kvaliteter, særpreg og kulturhistoriske verdier.

9.3 Næringsutvikling

Den nye kommunen har et stort potensiale for en bærekraftig, miljøvennlig, kunnskapsbasert næringsutvikling. Med en helhetlig næringspolitisk strategi er det mulig å skape synergier mellom ulike næringsklynger i den nye kommunen. Videre vil en helhetlig areal-, bolig- og næringspolitikk kunne redusere transportbehovet, ved at arbeidsplassene gjøres kortreiste.⁴

- a) Den nye kommunen skal være ledende i landet på næringsutvikling
- b) Næringsutviklingen i den nye kommunen skal baseres på de lokale fortrinn i de ulike deler av kommunen.
- c) Den nye kommunen skal ha en særskilt satsning på å tiltrekke og støtte opp om gründere/ entreprenører som ønsker å starte bedrift i kommunen.
- d) Næringspolitikken skal bygges opp rundt de etablerte bedrifter samt satsning på nyetableringer.
- e) Det etableres en strategi for opplevelsesnæringen i den nye kommunen basert på kystkultur, historie og reiseliv.

9.4 Klimapolitikk og samferdsel

Den nye kommunen skal ha en offensiv klima- og miljøpolitikk. Dette skal prege kommuneorganisasjonen, sivilsamfunnet og alle samfunnsutviklingsområder.

- a) Gode klimavennlige transportløsninger er viktig for å gjøre kommunen attraktiv for nye innbyggere og for næringslivet. Den nye kommunen skal satse på fremtidsrettet og miljøvennlig samferdsel, som bygger kommunen sammen og bidrar til gode transportløsninger internt i kommunen og langs de viktigste pendleraksene. Både buss, bane og vannveien som transportåre må prioriteres, for å sikre gode tilbud i hele den nye kommunen.
- b) Den nye kommunen vil jobbe for å bruke av Oslofjorden for å løse trafikkutfordringer i Oslo og Akershus på ei rask, effektiv og miljøvennlig måte. Oslofjorden kan bli et miljøvennlig kollektivfelt med elektriske hurtigbåter uten utslipp. Og det vil ikke kreve kostbare utbygginger i et allerede overbelasta vegnett rundt hovedstaden.
- c) Den nye kommunen vil aktivt medvirke i gjennomføring av et pilotprosjekt for grønne maritime løsninger slik at nødvendig infrastruktur kan etableres⁵. Den nye miljøvennlige ruten søkes etablert mellom Sætre, Slemmestad, Vollen og Aker brygge.

⁴ Se vedlegg D: Samordnet bolig, areal- og transportutvikling.

⁵ Det pågår et forprosjekt for etablering av El-ferje i Oslofjorden. Ny miljøteknologi i form av elektriske hurtigbåter er under utvikling og det kommer bedre skrog som i større grad tåler is i Oslofjorden. El ferger vil korte ned pendleravstanden, føre pendlere over fra bil til kollektivreiser, redusere belastningen på veiene, redusere utslipp av klimagasser fra transportsektoren og bidra til næringsutvikling innenfor maritim sektor. Se sluttrapport til Enova, prosjektnummer 15/706.

9.5 Bolig og areal

- a) Kommunen skal ha et mangfoldig boligtilbud, med variasjon i pris, størrelse og boligtype, med vekt på bokvalitet, tilgjengelighet, livsløpsstandard/universell utforming, miljø- og energi.
- b) Arealutnyttelse og transportsystem skal samordnes, basert på kollektivtilbud, sykkel og gange, tilrettelagt for miljø- og klimavennlig atferd.⁶

9.6 Samfunnsansvar

- a) Den nye kommunen er en aktiv aktør innen samfunnssikkerhet og beredskap, og det utarbeides gode beredskapsplaner og gjennomføres øvelser regelmessig.
- b) Den nye kommunen er seg bevisst sitt samfunnsansvar for klima, etikk, menneskerettigheter mm. Den støtter oppunder og er med i sentrale organisasjoner som Future Built, Transparency, Smart City mfl.
- c) Den nye kommunen skal etablere en egen politikk for samfunnsansvar, etikk og antikorrupsjon som sørger for at kommunen ivaretar sin rolle og er forbilde for innbyggere, næringsliv og organisasjoner.
- d) Den nye kommunen skal ha en innkjøpspolitikk hvor etikk og samfunnsansvar skal legges til grunn. Dette innebærer blant annet å sikre at leverandører oppfyller lov- og forskriftskrav til åpenhet, etikk, miljø, antikorrupsjon og sosiale rettigheter. Innkjøpspolitikk skal også bidra til innovasjon, leverandørutvikling og nye produkter og tjenester.

9.7 Folkehelse

Kommunen skal være en foregangskommune som skal utvikle ny kunnskap og modeller for et godt folkehelsearbeid. Dette gjøres i samarbeid med innbyggere, organisasjoner næringsliv og universitets- og forskningsmiljøer.

- a) Kommunen satser sterkt på folkehelse gjennom tidlig innsats og forebyggende helsearbeid. God folkehelse er viktig på alle politikkområder. Med dette vil den nye kommunen legge til rette for:
 - Flere leveår med god helse for den enkelte innbygger
 - Reduserte sosiale helseforskjeller i befolkningen
 - Inkludering
 - God fysisk og psykisk helse
 - En attraktiv bostedskommune
 - Høy livskvalitet for den enkelte innbygger.
 - Gode oppvekstvilkår
- b) Den nye kommunen skal, i samarbeide med andre offentlig instanser og det sivile samfunn, medvirke til en samfunnsutvikling som styrker folkehelsen og utjevner sosiale forskjeller i helse og levekår. Folkehelsearbeid skal være kunnskapsbasert og helseovervåkingen skal skje systematisk. Levekårskartlegging gjennomføres i hele kommunen hvert fjerde år.

⁶ Se vedlegg D: Samordnet bolig-, areal- og transportutvikling.

10. FRIVILLIGHET/LAG OG FORENINGER

Kommunen anerkjenner frivillighetens store verdi som samfunnsbygger. Kommunen vil være en god partner som stimulerer til deltagelse i frivillig arbeid, medborgerskap og samskaping.

- a) Kommunens lag og foreninger tilbys tilskuddsordninger, forutsigbare ordninger og praktisk tilrettelegging slik at lokal aktivitet forsterkes. Det skal sikres god tilgang på anlegg for kultur, fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i hele kommunen.
- b) Det etableres frivillighetssentraler som koordinerer frivillighetsarbeidet i tilknytning til lokalsentrene i den nye kommunen.
- c) Den nye kommunen skal være en god tilrettelegger gjennom formaliserte avtaler med frivillige aktører som idretter, kultur og frivillige organisasjoner.
- d) Den nye kommunen legger til rette for et tett samarbeid med kirken og andre trossamfunn, som et viktig fundament og aktør i lokalsamfunnet.

11. INFORMASJON OG VIDERE PROSESS

Fellesnemnda har et særskilt ansvar for å utvikle en kommunikasjonsstrategi og følge opp arbeidet overfor innbyggere, organisasjoner, næringsliv og ansatte i kommunen.

- a) Etter vedtak vil alle innbyggere og ansatte i alle kommunene gis god informasjon mens prosessen pågår og frem til ny kommune er etablert.
- b) Gjennom aktivt informasjonsarbeid skal vi sikre at innbyggerne, organisasjoner og næringsliv og de ansatte har mulighet til å sette seg inn i hva bygging av en ny kommune betyr. Det utarbeides en felles ekstern informasjonsstrategi frem til en ny kommune er etablert.
- c) Det etableres en aktiv strategi for hvordan informasjon skal gis til ansatte, bl.a. felles interne retningslinjer for intern informasjon. Denne strategien skal utvikles i samråd med tillitsvalgte og behandles i partssammensatt utvalg.

12. FORHANDLINGSUTVALGETS BEHANDLING

Dette dokument ble behandlet av forhandlingsutvalget som ga sin enstemmige tilslutning til innholdet. «dato»

Sted Asker rådhus, 12. mai 2016

Shirazwadi

Maria Bjørke

Rebecca Bjørn

Vedlegg A: Nærdemokratiske ordninger

Bakgrunn

Formålet med dette notatet er å gi informasjon om føringer for utviklingen av nærdemokratiske ordninger ved en eventuell kommunesammenslåing mellom Hurum, Røyken og Asker kommuner.

Notatet tar utgangspunkt i NIBR-rapport «Erfaringer med nærdemokratiske ordninger i Norden i 2013», artikkel om «styring og samstyring» av Signy I Vabo 2012 og erfaringer fra den danske kommunereformen, se nettside nærdemokrati.dk.

I dagens kommunelov, og som foreslås videreført i forslag til ny kommunelov § 5-5, har kommunestyret hjemmel til å opprette utvalg med ansvar for en definert geografisk del av kommunen (kommunedelsutvalg). Dette kan ivareta ønsket om etablering av modeller for nærdemokratiordninger. Slike utvalg skal ha minst 3 medlemmer som velges av kommunestyret og kan få tildelt vedtaksmyndighet. Representanter til utvalget kan også gjennomføres som direkte valg av innbyggere i den definerte geografiske delen kommunen.

Begrepet nærdemokrati

Nærdemokratiske ordninger er en fellesbetegnelse på styringsmodeller i et definert geografisk område som kommunen deles inn i. Formålet er å etablere en plattform for deltakelse, medvirkning og engasjement fra befolkningen, lag og foreninger i det avgrensede området.

Formålet med nærdemokratiske ordninger

Det er et mål at den nye kommunen (Hurum, Røyken, Asker) etablerer og videreutvikler nye nærdemokratiske ordninger for å styrke lokaldemokratiet, lokal identitet, borgernærhet mellom kommunen, politikere og innbyggerne.

Etablering av et ekstra demokratisk nivå under kommunestyret vil kunne bidra til å opprettholde nærheten til politiske beslutningstakere. I tillegg er det knyttet forventninger til at et slikt underkommunalt demokratisk nivå vil kunne bidra til økt lokal deltakelse, gi bedre og lokalt tilpassede politiske beslutninger, samt fremme stedstilknytning og bygge opp under lokal identitet.

Hvem som sitter i nærdemokratiorganene er viktig for hvilken legitimitet organene har i befolkningen og vis a vis kommunestyret. Både representativitet og kompetanse kan gi legitimitet. Representativitet kan sikres enten ved at de som sitter i nærdemokratiorganene pekes ut av det folkevalgte kommunestyret (nivået over), at de velges direkte av befolkningen som utvalget dekker eller ved at de hentes inn fra de viktigste sivilsamfunnsorganisasjonene i lokalsamfunnet

Det å innføre et ekstra nivå i form av en nærdemokratiordning, kan tenkes å bedre innbyggernes mulighet for å få politikerne i tale. Videre kan en slik ordning sikre at politikerne får innspill fra ulike deler av kommunen, og at vedtak som fattes dermed får økt legitimitet fordi de baserer seg på en vurdering av ønsker og behov hos innbyggere i forskjellige deler av kommunen.

Nærdemokratiordningen kan utformes på ulike måter med ulik grad av formalisering, delegering av myndighet og oppgaver knyttet til det nærdemokratiske organet. De fleste organene er rådgivende. De fungerer som en sparrings- og høringspartner for kommunen og har ingen formell beslutningsmyndighet. Det er også eksempler på at det kan delegeres avgrenset beslutningsmyndighet til nærdemokrati organet med budsjett for å drive lokal utvikling, nærmiljøtiltak, arrangementer og prosjekter i et geografisk område.

Nærdemokratiske ordninger i Norden har ulik grad av politisk deltakelse og formell struktur inn mot kommunestyret. Formålet med ordningene er å legge til rette for nærdemokratiet slik at befolkningen har direkte kontakt med valgte representanter i sitt tettsted eller boområde. Nærdemokratiordningen vil kunne øke motivasjonen for deltakelse og styrke muligheten for å påvirke beslutninger i kommunen i spørsmål som angår innbyggerne lokalt.

Slike ordninger vil bidra til at samfunnet bygges nedenfra gjennom medborgerskap og at kommunen vil kunne samskape, involvere innbyggere lokalt i planprosesser, budsjettarbeid og andre viktige saker som berører deres område.

Det bør utformes et formelt styringssystem som kobler det formelle, overordnede ansvar som kommunestyret har, med nærdemokratiorganene. Dette vil kunne tydeliggjøres i særskilte reglement for organene i kommunen.

Nærdemokratistruktur i kommunen

- **Senter/tettstedsstruktur**

Tettstedene og nærsentraene har en viktig funksjon som møteplass for innbyggerne, og bidrar til å skape trygghet og tilhørighet i lokalsamfunnet. De skal bidra til at innbyggerne får dekket mest mulig av sitt daglige servicebehov (offentlig og privat) i gang- og sykkelavstand fra sitt bosted. I den nye kommunen vil det bli utarbeidet en kommuneplan med en fler senterstruktur som definerer tettsteder og lokalsentra i kommunen. En slik fler senterstruktur vil danne et naturlig grunnlag for utvikling, organisering og etablering av nærdemokratiordningene tilknyttet tettstedene.

- **Innbyggertorg**

En velfungerende nærdemokratiordning krever lokale møteplasser. Det kan være aktuelt å etablere innbyggertorg i de større tettstedene. Et innbyggertorg fungerer som en sentral møteplass for tettstedene, tilrettelegger for samskaping og medborgerskap, og kan være et egnet bygg, egnet lokale og egnede uteområder. Her kan det etableres partnerskap mellom innbyggere, organisasjoner, næringsliv og aktuelle kommunale tilbud som bibliotek, seniorsenter, fritidstilbud for barn og unge, kulturaktiviteter, frivillighetssentral, lag og foreninger, frisklivssentral- og folkehelseaktiviteter og kommunal informasjon, rådgivning og service.

- **Lokale råd / utvalg**

Det etableres et lokalt nærmiljøorgan med tydelig ansvar og myndighet og med ressurser til å forestå oppgaver. Dette skal også bidra til lokal medvirkning i det aktuelle området. Hvilke planprosesser nærmiljøorganet skal inngå i og hvilke saker de skal uttale seg om på vegne av innbyggerne lokalt vil bli definert.

- **Lokale «fellesskaper»**

Det bør opprettes koordinatorene, eller «fellesskaper», som en viktig del av nærdemokratiordningene. Disse skal fungere som tilretteleggere for lokal aktivitet og være et bindeledd med kommunens øvrige virksomhet, både politisk og administrativt.

En måte å organisere en slik koordinator på, er at halvparten av ressursen er tilknyttet kommunen og halvparten til rollen som «fellesskaper» i området med de oppgaver som naturlig ligger til en slik rolle. Funksjonen som fellesskaper kan eventuelt fordeles på flere personer.

Ulike modeller for nærdemokrati

Tabell 1 Ulike modeller for nærdemokrati

Modell 1	Modell 2	Modell 3
Upolitisk	Politisk	Politisk
Valgt av innbyggerne på årsmøte	Valgt av kommunestyret	Valgt av innbyggere
Rådgivende /interessehevding	Rådgivende/-interessehevding av visse oppgaver	Rådgivende/-interessehevding Delegert lokale oppgaver innen samfunnsutvikling og tjenesteyting
Noe driftsstøtte, egen koordinator/felleskaper i kommunen	Liten administrasjon, egen koordinator i kommunen	Egen administrasjon

Suksess kriterier - erfaringer fra den danske kommunereform og gode nærdemokrati ordninger

- **Deltakelsen må ha en effekt.**
Det er viktig at det etableres en klar kobling mellom kommunens politikk, prosesser og lokalrådenes arbeid og at det synliggjøres hvordan innbyggernes input har gjort en forskjell. Videre er det viktig at lokalrådene brukes aktivt i kommunal politikkutforming. Dette kan gjøres for eksempel ved å lage en sjekkliste til saksinnstillinger hvor lokalrådshøringer er med.
- **Forventninger og roller må avklares**
Det er viktig å definere lokalrådene i det politiske styringssystemet slik at politikere og innbyggerne vet nøyaktig hva som er de forskjellige organenes myndighet og roller.
- **Vurder saker nøye.**
Det viktig å finne en fornuftig avveining av hvilke saker lokalforaene skal ta stilling til. For mange saker av for detaljert karakter risikerer å føre til trøtthet og avskrekking. For få saker å ta stilling til vil på den annen side gi en følelse av at lokalforaene ikke blir hørt og ikke oppleves som viktige. Det er viktig at administrasjonen har dette i mente når de velger hvilke saker de sender på høring til lokalforaene.
- **Mange og åpne kanaler.**
Det er viktig med åpenhet og dialog. I enkelte modeller (Holbækmodellen) tvinges virksomhetsledere til å gå gjennom lokalforaene dersom de vil snakke med politikere sentralt. Dette oppleves som vanskelig for virksomhetslederne og er i mange tilfeller heller ikke hensiktsmessig. Det må være mulig for virksomhetslederne å snakke med politikere utenom lokalforaene, altså på andre arenaer.
- **Identitet, inndeling av lokalområder.**
Områder med en etablert lokal identitet fungerer best, og lokal identitet er dermed en viktig suksessfaktor. Når lokalområder «følger gamle kommunegrenser» gjenoppliver man tidligere territorielle grenser, og det er en risiko for økt fragmentering i

kommunen. Selv om det er behov for lokal forankring, skal kommunen også kunne fungere som en helhet og enhet. For at ikke lokalrådene blir «minibyrå» som bare er opptatt av geografiske særinteresser kan man introdusere mer tverrgående temaer til debatt.

- **Ansett en fasilitator**

Det er viktig å skape kontakt, kontinuitet og sammenheng ved å etablere en ordning som fasilitator eller stilling som «felleskaper» Dette bidrar til å styrke koblingen mellom kommune og lokalrådene, sikrer informasjonsflyt, justere og kalibrere forventninger, hjelpe ikke aktive områder og hindre at frivillige blir overbelastet.

Videre prosess

Samfunnsutvikling, nærdemokrati og deltakelse er sentrale temaer i den nye kommunen. Derfor vil dette gis høy prioritet i arbeidet med utforming av et nytt politisk styringssystem. Nye nærdemokratiske ordninger skal etableres for å styrke lokaldemokratiet og sikre lokal påvirkning av innbyggere i deres bo-område.

Fellesnemnden nedsetter et eget politisk utvalg som gis i oppdrag å utvikle de nye nærdemokratiske ordningene i kommunen. Disse skal ta utgangspunkt i tettstedstrukturen, innbyggertorg og ordningen med «felleskaper». Det skal legges til rette for god kontakt og sammenheng mellom kommunestyret og nærdemokratiorganet med vekt på økt lokal innflytelse, medvirkning i prosesser og beslutninger som fattes i kommunestyret. Dette innarbeides i den nye kommunens reglementer og i strategidokument for lokaldemokrati og politisk styring.

Vedlegg B: Fellesnemnd og andre utvalg ved kommunesammenslåing

Kommunestyrevedtak om sammenslåing – veien videre

[Inndelingsloven](#) (IL) sier i § 25 at fylkesmannen/departementet innkaller til felles kommunestyremøte når det er gjort vedtak om sammenslåing av to eller flere kommuner. Dersom kommunene Hurum, Røyken og Asker søker sammenslåing før 1. juli 2016 blir søknaden behandlet og vedtak fattet ifm stortingsmeldingen om kommunereform våren 2017.

Et felles kommunestyremøte skal behandle:

- a) forslag til navn på den nye kommunen eller det nye fylket
- b) talet på medlemmer i det nye kommunestyret eller fylkestinget
- c) kriterium for samansetjing av og funksjonar til fellesnemnd etter § 26 i denne lova
- d) val av revisor for verksemda i fellesnemnda
- e) oppretting av eventuelle andre fellesorgan for å sikre gjennomføringa av samanslåinga.

Det er fremmet et lovforslag om at felles kommunestyremøte ikke er nødvendig dersom disse spørsmålene er avklart før vedtak om sammenslåing fattes, og at hensyn til en rask prosess bør spørsmålene være avklart tidligere enn stortingsbehandlingen.

Fellesnemndas formelle grunnlag

En fellesnemnd er en form for overgangskommunestyre – et organ som skal «samordne og ta seg av førebuinga av samanslåinga», jfr IL § 26.

Formelt sett er den nye kommunen en ny kommune som skal etableres, og den får sannsynligvis nytt kommunenummer, organisasjonsnummer mm. Det vil si at fellesnemnda vil være ansvarlig for å etablere en kommune som ikke har noen ansatte, eiendeler etc på tidspunktet den er vedtatt etablert av Stortinget. En helt ny kommune skal etableres.

Det er mulig å etablere fellesnemnda før Stortinget behandler kommunereformen, men vedtakene som fattes i fellesnemnda bør i tilfelle fattes under forutsetning av Stortingets samtykke til søknaden om kommunesammenslåing.

Fellesnemndas myndighet

Fellesnemnda har liten myndighet etter loven. Av praktiske årsaker bør kommunestyrene delegere fellesnemnda en viss myndighet slik at fellesnemnda har et handlingsrom.

Alternativt må fellesnemnda oversende saker til de tre kommunestyrene for å få vedtak i enkeltsaker. Kommunestyrene kan delegere myndighet til fellesnemnda i samme grad som kommunestyret kan delegere til øvrige politiske utvalg i egen kommune. Den politiske plattformen vedtas av kommunestyrene, og når dette dokumentet vedtas delegeres samtidig den myndigheten som fremgår av den politiske plattformen.

Fellesnemnda opphører senest i oktober måned året før sammenslåingen, da konstituerende kommunestyremøte avholdes innen oktober måned. Etter dette kommunestyremøtet er det etablert nytt kommunestyre for den nye kommunen, og fellesnemnda har ingen funksjon.

Fellesnemndas sammensetning

«Nemnda bør spegle av innbyggjartalet i dei enkelte kommunane ... Det skal likevel vere minimum tre medlemmer i nemnda frå kvar kommune»

Denne bestemmelsen i IL § 26 inneholder en skal-regel og en bør-regel: Det skal være minst 9 medlemmer i en fellesnemnd om kommunene Hurum, Røyken og Asker slår seg sammen. For øvrig bør det tas hensyn til innbyggertall. Dette kan gi grunnlag for ulike modeller:

- **Eks 1 – minsteantallmodell**

medlemmer med 3 medlemmer fra hvert kommunestyre.

Dette gir en liten nemnd som kan kalles inn på kort varsel og være svært operativt.

Imidlertid mangler den en gjenspeiling av innbyggertallet i kommunene. Denne modellen er valgt av Fredrikstad, Hvaler og Råde kommuner og kommunene Askim, Eidsberg, Spydeberg, Hobøl, Trøgstad og Marker.

- **Eks 2 – innbyggertallmodell**

3 medlemmer fra Hurum, 7 fra Røyken og 19 fra Asker – til sammen 29 medlemmer. Dette gir en sammensetning hvor innbyggertallet speiles og hvor alle kommunene har minimum 3 medlemmer slik loven krever. På den annen side blir det et stort organ som kan bli i overkant stort siden fellesnemnda ikke bare har en form for kommunestyrefunksjon, men fellesnemnda bør også være en form for operativt arbeidsutvalg. Vi har ikke funnet eksempler på noen forhandlingsutvalg som har valgt en slik sammensetning.

- **Eks 3 – kombinasjonsmodell**

3 fra Hurum, 4 fra Røyken, 8 fra Asker – til sammen 15 medlemmer. Det kan være ulike sammensetninger i en slik modell som bør diskuteres nærmere om denne modellen foretrekkes. Kombinasjonsmodellen tar hensyn til både innbyggertall og hensiktsmessighet, men den kan ikke forklares matematisk. Valg av en slik modell må i tilfelle bygge på en kombinasjon av ulike hensyn. Det er flere kommuner som har valgt denne sammensetningen. Eks. Sandefjord kommune (3, 5 og 9 medlemmer),

Tabellen under viser en oversikt over noen kommuner som har vedtatt, eller er i forhandlinger, om en felles politisk plattform. Tabellen gir en oversikt over folketall, kommunenes befolkningsandel av total befolkning i ny kommune, sammensetning av fellesnemnd og hvilken modell de har gått for. De fleste kommunene har enten valgt kombinasjons- eller minsteantallmodellen, og ingen har gått for innbyggertallmodellen. To av kommunene, Fredrikstad og Moss, har valgt å gå bort i fra flertall i fellesnemnda. Forhandlingsutvalgene i Trondheim og Klæbu, og Stavanger, Sandnes og Sola har ikke definert antall deltager i fellesnemnda i sine intensjonsavtaler.

Tabell 2 Ulike modeller for forhandlingsutvalg

Kommuner	Antall Innbyggere	Andel inn- byggere	Felles- nemnd	Andel Fellesnemnd	Modell
Sandefjord	45 820	72 %	9	53 %	Kombinasjons- modell, beholdt flertall
Stokke	11 657	18 %	5	29 %	
Andebu	5 937	9 %	3	18 %	
Sum	63 414	100 %	17	100 %	
Kristiansand	88 447	73 %	11	38 %	Kombinasjons- modell, gått bort fra flertall
Lillesand	10 577	9 %	5	17 %	
Søgne	11 260	9 %	5	17 %	
Songdalen	6 419	5 %	4	14 %	
Birkenes	5 147	4 %	4	14 %	
Sum	121 850	100 %	29	100 %	
Ringerike	29 801	69 %	7	54 %	Kombinasjons- modell, beholdt flertall
Hole	6 767	16 %	3	23 %	
Jenvaker	6 629	15 %	3	23 %	
Sum	43 197	100 %	13	100 %	
Lillehammer	27 476	64 %	16	52 %	Kombinasjons- modell, beholdt flertall
Ringebu	4 462	10 %	5	16 %	
Øyer	5 072	12 %	5	16 %	
Gausdal	6 227	14 %	5	16 %	
Sum	43 237	100 %	31	100 %	
Fredrikstad	78 967	87 %	3	33 %	Minsteantallmodell
Råde	7 357	8 %	3	33 %	
Hvaler	4 511	5 %	3	33 %	
Sum	90 835	100 %	9	100 %	
Sarpsborg	54 678	87 %	6	67 %	Kombinasjons- modell, beholdt flertall
Rakkestad	8 084	13 %	3	33 %	
Sum	62 762	100 %	9	100 %	
Moss	32 182	68 %	5	50 %	Kombinasjon-modell gått bort fra flertall
Rygge	15 458	32 %	5	50 %	
Sum	47640	100 %	10	100 %	
Askim	15 615	33 %	3	17 %	Minsteantallmodell
Eidsberg	11 396	24 %	3	17 %	
Spydeberg	5 736	12 %	3	17 %	
Hobøl	5 382	11 %	3	17 %	
Trøgstad	5 343	11 %	3	17 %	
Marker	3 610	8 %	3	17 %	
Sum	47082	100 %	18	100 %	

«Fellesnemnda blir valt av og blant medlemmene i kommunestyret ... Nemnda vel sjølv leiaren og nestleiaren i nemnda. Reglane i kommunelova om val og saksbehandling i folkevalde organ gjeld elles tilsvarende.»

Det enkelte kommunestyret oppnevner medlemmer og varamedlemmer til fellesnemnda ut fra den modellen som er fastsatt i den politiske plattformen. Likestillingslov og forholdstallsprinsipp legges til grunn når kommunestyrene oppnevner sine medlemmer. Leder og nestleder (og evt. andre verv) velges i konstituerende møte i fellesnemnda.

Øvrige utvalg

«Kommunane ... kan også opprette eit felles partssamansett utval etter kommunelova § 25 for behandling av saker som gjeld forholdet mellom den nye eininga som arbeidsgivar og dei tilsette.»

Et partssammensatt utvalg (PSU) bør opprettes for å ivareta medbestemmelsesordningen etter lov og avtaleverk. De tillitsvalgte bør gis mulighet til å foreslå sammensetning før dette fastsettes endelig. Ulike muligheter kan være:

- **Stort PSU**

Fellesnemnda utvides med et gitt antall representanter for de ansatte fra kommunene for å drøfte saker av arbeidsgiverpolitisk karakter før fellesnemnda behandler spørsmålet.

- **Lite PSU**

Fellesnemnda utpeker representanter fra nemnda til å utgjøre arbeidsgiversiden i PSU.

«Fellesnemnda kan gi eit arbeidsutval myndigheit til å gjere vedtak i enkeltsaker eller i saker som ikkje er av prinsipiell art.»

Det kan være praktisk å opprette et arbeidsutvalg, ansettelsesutvalg, ad hoc-komiteer etc. for å forberede saker for fellesnemnda eller for å ta beslutninger på vegne av fellesnemnda dersom fellesnemndas arbeidsmengde tilsier det.

Vedlegg C: Nye oppgaver, større myndighet og en aktiv regional utviklingsrolle

En sterk regional utviklingsaktør

Den nye kommunen med 91.000 innbyggere – og med sterke samarbeidspartnere (Drammen og Bærum kommuner), med en strategisk plassering i det voksende hovedstadsområdet, vil i større grad kunne påvirke utviklingen; både på tvers av grenser og forvaltningsnivåer hva gjelder tjeneste – og samfunnsutvikling.

Ved kommunereformen ønsker regjeringen å flytte makt og myndighet nærmere til lokale myndigheter og innbyggerne. Regjeringen legger opp til at de store kommunene skal gis nye og viktige oppgaver med en økt mulighet for direkte påvirkning i regionale og nasjonale prosesser.

Flere oppgaver vil gi den nye kommunen en mulighet til å utvikle et mer helhetlig og sammenhengende tjenestetilbud til innbyggerne gjennom et helt livsløp, samtidig som det vil bidra til å øke interessen for lokalpolitikk. Det har spesielt blitt utført at de største kommunene i og rundt de store byene (100.000) kan få muligheten til å ta over ansvaret for store velferdsoppgaver som videregående skole og kollektivtrafikk under bestemte forutsetninger.

Utfordringer i hovedstadsregionen

Vi må stille oss spørsmålet: Hvordan sikre gjennomføring av helhetlige løsninger innen areal og transport over kommune- og fylkes-/regiongrenser i hovedstadsregionen? Hovedstadsregionen står overfor særegne problemstillinger knyttet til regionens funksjon: økende folketall, vekstkraft, investeringsbehov med et stort antall kommuner og forvaltningsenheter. Regional samordning innen areal- og transportplanlegging er blitt løst gjennom plansamarbeid mellom Oslo og Akershus. Dessverre er nedre Buskerud ikke en del av denne regionale planen. Gjennomføring av regionale planer på areal- og transport-området i byregionen, krever aktiv deltakelse og koordinering mellom offentlige aktører i ulike sektorer og fra flere forvaltningsnivå.

Plan- og bygningsloven har ikke egne verktøy for oppfølging av den regionale planens handlingsprogram, verken når det gjelder gjensidig forpliktelse, samhandling eller konkretisering av tiltak. En byutviklingsavtale (Oslopakke 3) for hovedstadsregionen, vil ta utgangspunkt i handlingsprogrammet til den regionale planen for areal og transport i Oslo og Akershus. Gjennom etablering av en ny kommune, vil man kunne ha direkte og indirekte påvirkning av sentrale beslutninger knyttet til regional- og lokal utvikling i vårt område.

De regionale arealstrategiene innebærer at en stor del av befolkningsveksten bør komme nær sentrale knutepunkter for kollektivtransport, og at det der skal bygges kompakt og med god tilrettelegging for bruk av kollektivtrafikk, sykkel og gange. Innbyggerne skal få et godt service- og tjenestetilbud i sitt bomiljø. Et avtalebasert samarbeid mellom berørte parter skal sikre en mer effektiv planlegging og gjennomføring av boligbyggingen. Byutviklingsavtalene skal være et verktøy for å formalisere og strukturere samarbeid om oppfølging av handlings-programmene i regional plan. Kommunesammenslåinger vil øke muligheten for å få til gode og helhetlige løsninger. Men det vil også være behov for å utvikle effektive samordningsmekanismer for utvikling i hovedstadsregionen, blant annet gjennom overgripende regionale planer.

Vekstkraftig bo- og arbeidsmarked

Hvordan kan stat, kommuner og fylkeskommuner legge til rette for et konkurransedyktig næringsliv og få tilgang på kompetent arbeidskraft i lokale arbeidsmarkeder med ulike utfordringer? For bedrifter og befolkning er det bo- og arbeidsmarkedsregionene som er hverdagsregionene. Disse må være funksjonelle uavhengig av administrative grenser. Den offentlige innsatsen må tilpasses næringslivet i den enkelte kommune og region. Flere sektorer påvirker utviklingen i arbeidsmarkedene. Kunnskaps- og innovasjonspolitikken, boligpolitikken, næringspolitikken, kulturpolitikken, arealpolitikken og samferdselspolitikken er eksempler på politikkområder som bør tilpasses ulike regioners forutsetninger.

Bedriftenes, institusjonenes og menneskenes valg av lokalisering og bosetting gjør at kompetansearbeidsplasser i stor grad vokser fram i større arbeidsmarkeder. Større fagmiljøer og et større mangfold av arbeidsgivere er attraktivt, både for bedrifter som ønsker å ekspandere eller etablere ny virksomhet, og for høyt utdannede arbeidstakere. Den nye kommunen kan føre en felles og helhetlig næringspolitikk med etablering av robuste næringsklynger som utfyller og understøtter hverandre.

Tilgang på boliger er viktig for økonomisk vekst. Befolkningsøkningen har ført til press på boligmarkedet mange steder i landet. I de største byene, der befolkningsveksten er høy, er det en utfordring å få bygget nok boliger på steder med god kollektivdekning.

Bymiljøpakker og belønningsordninger

For å oppnå nasjonale mål om at kollektivtransport, sykkel og gange skal dekke veksten i persontransporten har regjeringen innført såkalte bymiljøavtaler og byutviklingsavtaler.

Bymiljøavtalene skal rettes inn mot disse ni storbyområdene: Oslo-området, Bergensområdet, Trondheimsområdet, Stavangerregionen, Buskerudbyen, Fredrikstad/Sarpsborg, Porsgrunn/Skien, Kristiansandsområdet og Tromsø.

Bymiljøavtalene vil være et partnerskap mellom stat, fylkeskommune og aktuelle kommuner for å øke andelen reisende som benytter kollektivtransport, sykkel og gange, og tiltak for mindre bruk av privatbil. I tillegg til de avsatte statlige midlene skal bompenger og midler fra kjøprising og eventuelle lokale drivstoffavgifter inngå. Arbeidet med å fremforhandle slike avtaler startet våren 2015 og gjelder i første omgang de fire største byområdene. Det er foreløpig avsatt 26,1 milliarder kr. i perioden 2014-2023 som statens bidrag til dette. Av disse er 16,9 milliarder avsatt til en ufordelt forhandlingspott til statlige forhandlingsbidrag i helhetlige bymiljøavtaler og 9,2 milliarder kroner til belønningsordninger for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområdene. I tillegg til midlene i bymiljøavtaler, er det satt av 8,2 milliarder å bedre fremkommelighet for syklistene og fotgjengere i og utenfor byområdene.

Den nye kommunen vil kunne etablere et samarbeid med nabokommuner for direkte og indirekte arbeide for å påvirke miljø- og samferdselsløsninger til beste for innbyggerne i vårt område. Byutviklingsavtaler ble lansert av regjeringen våren 2015 og skal være hoved-mekanismen for å følge opp arealdimensjonen i bymiljøavtalene. Bruk av slike avtaler skal sikre at arealbruk, boligbygging og infrastrukturtiltak bidrar til å oppnå nullvekstmålet for biltrafikk. Avtalene skal også bidra til en samordnet og effektiv planlegging av boligbygging og nødvendig infrastruktur i storbyområdene.

Samordnede løsninger, attraktive tettsteder og bomiljøer

Plan- og bygningsloven er kommunenes viktigste verktøy for planlegging av arealbruk og samfunnsutvikling. Samfunns- og arealplanleggingen må bidra til helhetlige og bærekraftige løsninger som styrker den økonomiske verdiskapingen, konkurransekraften og den sosiale utviklingen i hele landet. I mange byområder vil press på arealene kunne gi økte konflikter mellom ulike brukerinteresser, og mellom bruk og vern av arealer.

Attraktivitet er et begrep som ofte brukes for å beskrive en region, en kommune eller et sted. Næringsliv, besøkende og beboere legger vekt på ulike egenskaper. Vi vet at et attraktivt bymiljø og attraktive boliger er stadig viktigere for hvor i regionen folk velger å bosette seg. Mens utbyggerne ofte vurderer attraktivitet ut fra det enkelte prosjekt, må kommunene ha et helhetsperspektiv og prioritere ut fra det.

Samfunnsplanlegging handler om hvordan vi innretter hverdagen vår, om utvikling og lokalisering av boliger, arbeidsplasser, tilgang på skoler, barnehager, handel og tjenester og felles uterom. Trygghet og sikkerhet oppfattes som viktig, og det gjør også kultur og kulturmiljø, naturmiljø og møteplasser.

Forpliktende byutviklingsavtaler basert på regionale areal- og transportplaner med et samarbeid mellom stat, fylkeskommune og kommuner er en ny modell innen areal- og transportplanlegging. De kan forsterke den regionale planens samordning av ulike sektorer. Det gir mulighet for forutsigbare og effektive planprosesser, bedre tilpasning til lokale forhold og godt lokalt og regionalt samarbeid.

Avtalene vil bidra til en samordnet og effektiv planlegging av boligbygging og infrastruktur i storbyområdene. Den nye kommunen ønsker å være en aktiv deltaker i dette arbeidet i hovedstadsregionen.

Fremtidige bærekraftige velferdstjenester

Velferdstjenester er rettet mot den enkelte innbygger. Nærhet mellom forvaltningen og innbyggerne er viktig for å legge til rette for at brukerne enkelt kan komme i kontakt med tjenesteyter, og ha god tilgang til tjenestene. Dette taler for at kommunen må gis et mer helhetlig ansvar i et helse- og livsløpsperspektiv.

Velferdstjenestene er i stor grad nærtjenester som skal opprettholdes uansett kommunestruktur. Barnehager, skoler, pleie og omsorg vil bestå nær der innbyggerne bor. Mulighetene for styrking av nærtjenestene ligger først og fremst i at en stor kommune kan med det beste fra alle, utvikle bedre struktur og system for langsiktig faglig og ressursmessig drift og utvikling. Samlede fagmiljøer i kommunene kan i stedet for å jobbe parallelt, forsterke og berike hverandre.

Regjeringen har nedsatt et ekspertutvalg og det er lagt frem en egen Stortingsproposisjon. Dette viser nye muligheter og legger føringer for kommunene ved å overføre makt, myndighet og viktige velferdsoppgaver til den nye velferdskommunen i fremtiden.

Et av regjeringens hovedmål med kommunereformen er å styrke lokaldemokratiet. Det vil si at beslutninger skal ta så nær innbyggerne som det er hensiktsmessig. Dette betyr at kommunene må få overført flere oppgaver fra statlige- og regionale myndigheter.

Den nye kommunen har ambisjoner om å overta og få ansvar for nye oppgaver som vil ha stor betydning for innbyggere. Vi kan oppnå mer helhet, sammenhengende og lokalt tilpassede velferdstjenester nær der innbyggerne bor. Disse vil være styrt av lokaldemokratiet som kjenner sin befolkning og har skoene på.

Her følger eksempler på velferdstjenester den nye kommunen har ambisjoner om å overta:

- ***Videregående utdanning (VGS)***

Ekspertutvalget for kommunereformen vurderte i sin sluttrapport at kommuner med minst 100 000 innbyggere kan være i stand til å overta videregående opplæring. Den nye kommunen vil derfor kunne være i posisjon til å overta denne oppgaven alene eller sammen med andre store nabokommuner. En overføring av ansvaret for videregående opplæring fra fylkeskommunene til kommunene, vil samle ansvaret for barnehage, grunnskole og videregående opplæring og dermed kunne gi bedre sammenheng i opplæringen.

Et kommunalt ansvar for å kvalifisere elevene for videre studier eller arbeidsliv kan legge til rette for et bedre samspill mellom skoler, pedagoger og ledere. For en del ungdom er kommunale velferdstjenester vesentlig for livskvaliteten og dermed for evnen til å dra nytte av opplæringen. Et helhetlig kommunalt ansvar vil kunne være en fordel med tanke på koordinering av tjenester og tilbud, særlig ved overgangen mellom grunnskole og videregående opplæring. Det helhetlige ansvaret vil kunne motivere til tidlig innsats og kan dermed tenkes å virke positivt inn på fullføring av videregående opplæring. I tillegg til velferdsgevinsten for den enkelte, kan en høyere andel som fullfører innen normert tid gi en samfunnsøkonomisk gevinst. Dessuten vil oppgaveoverføring og helhetlig ansvar kunne vitalisere lokaldemokratiet i de aktuelle kommunene.

- ***Distriktpsikiatriske sentere (DPS) og barne- og ungdoms psykiatri (BUP).***

Hovedelementer i planen var DPS-utbyggingen og generell omlegging fra døgn- og institusjonsbehandling til større innslag av polikliniske og ambulante tjenester, under målet om å nå flere med et bedre tilbud tilpasset brukernes individuelle behov.

Det er foreslått å opprette en forsøksordning med overføring av driftsansvar for DPS til kommuner som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Formålet med forsøksordningen er å undersøke om et kommunalt ansvar for tjenesten kan bidra til et bedre og mer helhetlig tilbud til brukerne.

Forslaget fra regjeringen om forsøk med DPS, vil være en aktuell mulighet.

Samtidig vil det gi en mulighet for å se ressursbruken i den nye kommunen i sammenheng og utvikle en samlet tiltakskjede for dag- og døgnbaserte aktiviteter.

- ***NAV Arbeidsrettede tiltak (VTA, hjelpemidler mm.)***

Tilbudet til mennesker med funksjonshemming; her kan det være flere deler av tiltakskjeden som kan ses i sammenheng med boligtilbud, dagaktivitet/jobb og fritid og avlastning. Kommunene vil stå overfor betydelige utfordringer for å opprettholde og utvikle tiltak på dette området. Det kan være betydelige gevinster faglig og ressursmessig i en økt samordning og utvikling av tilbudene.

- **Barnevern (BUF etat)**

Det legges opp til en ny ansvarsdeling mellom stat og kommune i barnevernet. Hovedformålet er et bedre barnevern, og at flere barn får rett hjelp til rett tid. Kommunen kan få mulighet til å bruke sine ressurser og kompetanse til å utvikle et bedre og mer sammenhengende tilbud til barn, unge og deres familier. Tidlig innsats og forebygging vil være viktige grunnpilarer.

Den nye kommunen ønsker å overta oppgaver fra Barne, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) og få et helhetlig ansvar for at det til enhver tid finnes et tilgjengelig og tilstrekkelig differensiert fosterhjems- og institusjonstilbud i kommunen, og som sees i sammenheng med andre kommunale velferdstjenestene. Dette ansvaret omfatter, å drifte institusjoner, godkjenne og kjøpe private institusjonsplasser, rekruttere fosterhjem og sørge for at fosterhjemmene får nødvendig opplæring og generell veiledning mm.

- **Tannhelse**

Det vil kunne være fordeler for innbyggerne ved å overføre ansvaret for tannhelsetjenesten til større og mer robuste kommuner. Tannhelsetjenesten har grenseflater mot kommunale tjenesteområder, og det vil kunne gi god effekt å organisere og integrere allmenntannhelsetjenester med det kommunale helsefremmende og forebyggende arbeid og med helse- og omsorgstjenesten i kommunen.

- **Rehabilitering og habilitering**

Det vil kunne være fordeler ved å samle en større del av rehabiliteringsansvaret i en større kommune. Den spesialiserte habiliterings- og rehabiliteringstjenesten har samarbeidsflater mot de kommunale tjenestene, og det er behov for samarbeid mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten for å kunne tilby best mulige tjenester til pasientene. Overføring av ansvar til kommunene vil kunne gi bedre og mer helhetlige løsninger for pasientene ved at kommunene kan se rehabiliteringsfeltet i sammenheng med øvrige kommunale tjenester. Det vil også gi kommunene sterkere insentiver til å satse mer på forebygging og (hverdags-)rehabilitering.

- **Samferdsel og kollektivtransport**

Ekspertutvalget mener at store kommuner med et tilstrekkelig innbyggergrunnlag og som samtidig utgjør funksjonelle samfunnsutviklingsområder isolert sett, kan overta fylkeskommunens ansvar for kollektivtransport. Storkommuner bør ha om lag 100 000 innbyggere for å være store nok til å oppnå stordriftsfordeler ved å ha oppgaven. Hva som vil være de eksakte grensene for funksjonelle samfunnsutviklingsområder bør avgjøres lokalt. Her vil den nye kommunen kunne påvirke eller søke å etablere et avtalebasert samarbeid, eller etablering av felles selskap med store nabokommuner (Bærum og Drammen).

- **Lokal myndighet klima og miljø**

Klimapolitikken påvirker og omfatter mange samfunnsområder.

Klimautfordringene går på tvers av sektorer og krever derfor samordning og forpliktende samarbeid på tvers av myndigheter. Norsk klima- og miljøforvaltning styres i økende grad av internasjonale avtaler og konvensjoner. Samtidig har det gjennom de siste ca. 15 årene skjedd en betydelig overføring fra statlig sentralt hold til folkevalgt lokalt og regionalt nivå av klima- og miljøoppgaver og med myndighet hvor det er et lokal- og regionalpolitisk handlingsrom. Nye oppgaver kan handle om økt og mer helhetlig ansvar for naturforvaltning, kulturminneforvaltning, viltforvaltning, ferdsel i marka, myndighet i forhold til forurensning mm.

Oppsummering

Det er flere oppgaver/ansvarsområder som vil kunne vurderes nærmere med hensyn til overtagelse, eller dersom regjeringen legger opp til forsøksordninger med å invitere store og robuste kommuner til å ta et større ansvar for nye oppgaver.

Det bør analyseres om en ny og større kommune kan styrke sine fag- og utviklingsmiljøer innen velferdsområdene for å stå bedre rustet til å møte befolkningsvekst generelt, og større andel eldre befolkning spesielt frem mot 2030. Det er åpenbart at dagens løsninger og organisasjon ikke er bærekraftig for tilbud til eldre og mennesker med særskilte behov.

En felles administrasjon for den nye kommunen vil kunne foreta kunnskapsinnhenting, foreta analyser og definere utfordringsbilder for utvikling av lokalsamfunnet, og videre kunne vise mulighetsrommet, påvirke offentlige instanser og tydeliggjøre politiske alternativer og styringsmuligheter. En felles stor kommune kan og bør spille en enda sterkere rolle mot interesseorganisasjonen KS og - i forhold til nasjonale forskningsmiljøer innen velferdsområdet.

Vedlegg D: Samordnet bolig, areal- og transportutvikling

Dagens befolknings- og arealstruktur

Asker – Røyken – Hurum, fortsatt stor befolkningsvekst, og økt transportbehov

De tre kommunene hadde ved siste årsskifte en samlet befolkning på 91011. Befolkningen har økt med 16500 de siste 15 år, dvs en årlig vekst på ca. 1,5 %. Selv om veksten siste året har flatet noe ut, pga redusert innvandring, forventes det fortsatt stor vekst i Oslo-regionen de kommende ti-årene. For de tre kommuner har Statistisk Sentralbyrå stipulert slik vekst:

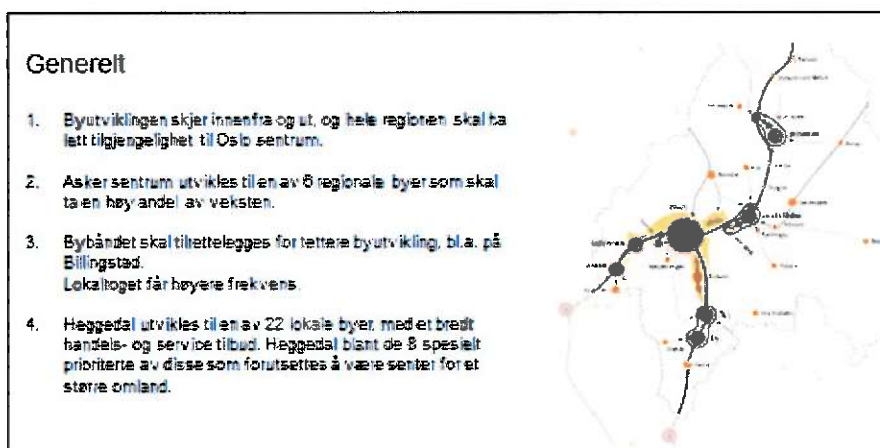
Tabell 3 befolkningsframskrivninger i Asker, Røyken og Hurum

SSBs framskrivning alt. MMMM	Befolkning per 1. januar			Gjennomsnittlig årlig befolkningsendring		
				2016	2030	2016
	2016	2030	2040	2030	2040	2040
Asker	60106	66474	70207	0,7 %	0,5 %	0,6 %
Røyken	21492	26046	28615	1,4 %	0,7 %	1,2 %
Hurum	9413	9912	10037	0,4 %	0,1 %	0,3 %
Samlet	91011	102432	108859	0,8 %	0,4 %	0,7 %

Befolkningsveksten, og utviklingen i næringslivet, medfører økt transportbehov. Gjennom samordnet bolig, areal- og samferdselsutvikling søker man å begrense trafikkveksten. Dette krever en kombinasjon av mer konsentrert arealutvikling, lokalisert til knutepunktene, bedre utnyttning av transportinfrastrukturen, og økte ressurser til transportsystemet. Dette vil gi mer effektiv kollektivtransport, bedre fremkommelighet på veiene for næringslivet og andre, mindre lokale miljøproblemer og mindre klimagassutslipp.

Oslo er sentrum i regionen

Hovedtrafikkstrømmene inn i og ut av kommunen skjer mot øst, mot Bærum og Oslo. Areal og transportutviklingen tar utgangspunkt i dette. Kommuneplanen forutsettes å bygge videre på prinsipper og strategier som er nedfelt i regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus, vedtatt i desember 2015. Prinsippene i denne følger av kartet under (som vel og merke ikke har tatt stilling til situasjonen i Røyken og Hurum):

Arealbruk og senterstruktur

Persontrafikkveksten skal tas med kollektiv, sykkel og gange. Biltrafikkveksten vil bli minst hvis bolig- og arbeidsplassveksten skjer konsentrert i tettsteder og kollektivknutepunkt. Flere kan da gå og sykle, og kollektivtransporten får et bedre kundegrunnlag, og tilbudet kan forsterkes. Kommunen vil tilrettelegge for en konsentrert bolig- og arbeidsplassvekst til områder med god kollektivdekning, fortrinnsvis knyttet til dagens tettstedsstruktur i kommunen, jfr. vedlagte kart: Senterstrategi.

Asker sentrum er kommunesenter. Holmen, Slemmestad, Vollen, Heggedal, Røyken sentrum, Spikkestad, Sætre, Tofte og Dikemark videreutvikles som lokalsentre og naturlige servicesentre for sine deler av kommunen. Dikemark og Tofte ligger mindre sentralt i forhold til kollektivsystemet, men dette er tettsteder som har mistet mange arbeidsplasser de senere år, og en reetablering av arbeidsplasser er nødvendig for å redusere utpendlingen og fraflytting. For øvrig opprettholdes og etableres et hensiktsmessig nettverk av nærsentre, der befolkningen får dekket sine daglige behov for service.

Boligbehov

Det er behov for ulike bomiljøer for å gi ulike boligtyper, tilgang på tjenester eller natur, oppvekstmiljø etc. Ved å konsentrere boligutviklingen til definerte områder (i henhold til senterstrukturen) oppnås et variert boligtilbud. Blant annet vil nye leiligheter frigjøre småhus og eneboliger, som er attraktive for barnefamilier.

Grønne arealer

Vi sparer grønne arealer ved å fortette, videreutvikle dagens byer og tettsteder med høy arealutnyttelse, og begrense spredt utbygging. Noe landbruksareal vil gå med til utbygging rundt byene og de større tettstedene, men høyere tetthet i utbyggingen og sterkere vern utenfor tettstedene, gjør at vi totalt sett bygger ned mindre matjord og naturverdier.

Arealbruk og næringsstruktur

Servicearbeidsplasser utgjør en dominerende andel av arbeidsplassene i kommunen. Det gjelder bl.a. privat virksomhet i form av handel og forretningsmessig tjenesteyting, og offentlige virksomheter innen helse/omsorg, skole, barnehage. Slike virksomheter bør lokaliseres lett tilgjengelig for brukerne, uten behov for privatbil. Slike virksomheter er samtidig helt avgjørende for å sikre god stedsutvikling og vitalitet i tettstedene i kommunen. Handel og service må betraktes som en samfunnsressurs, og det etterstrebes en best mulig fordeling av slike virksomheter i alle deler av kommunen, jfr. kommunens senterstruktur.

Kommunen har rikelig tilgang på attraktive friluftsområder, sommer som vinter, samtidig som spennende tettsteder ligger som perler på en snor langs kysten. Kommunen vil tilrettelegge for en videre utvikling av kystsonen for opplevelse og reiseliv.

Kommunen framstår som et grønt og frodig landskap, et vekslende natur- og kulturlandskap, vel tilrettelagt for både tradisjonelt landbruk og nye grønne næringer.

Follestad næringsområde vil være kommunens viktigste område for arealekstensiv logistikk og industrivirksomhet. Også på Tofte er det nødvendig med en aktiv næringspolitikk for å reetablere industristedet.

De arbeidsintensive kompetansevirksomhetene skal i første rekke lokaliseres i tilknytning til jernbanen. Det vises til vedlagte kart: Næringsstrategi.

Fordeling av arbeidsplasser gir bedre balanse i transportsystemet

Samordnet bolig, areal- og transportutvikling innebærer at man søker å redusere behovet for arbeidsreiser, ved å samordne bolig og arbeidsplass, ved å tilrettelegge for lokale arbeidsplasser som er tilpasset befolkningens kompetanse og arbeidspreferanser. Dette gjelder både næringsliv og offentlige virksomheter.

Vår region preges av mye pendling som i høy grad er rettet mot de store arbeidsplasskonsentrasjonene i Oslo og Akershus vest. Dette gir utfordringer i transportsystemet, med kø og fulle tog og busser i én retning i rushtid, og lavt/ujevnt utnyttet kapasitet ellers. Med en jevnere fordeling av arbeidsplasser kan transportkapasiteten utnyttes bedre.

Rett virksomhet på rett sted

Kommunen skal kunne legge til rette for næringsutvikling med utgangspunkt i de lokale fortrinn. Lokalisering av alle typer arbeidsplasser skal følge prinsippene i regional plan om rett virksomhet på rett sted.

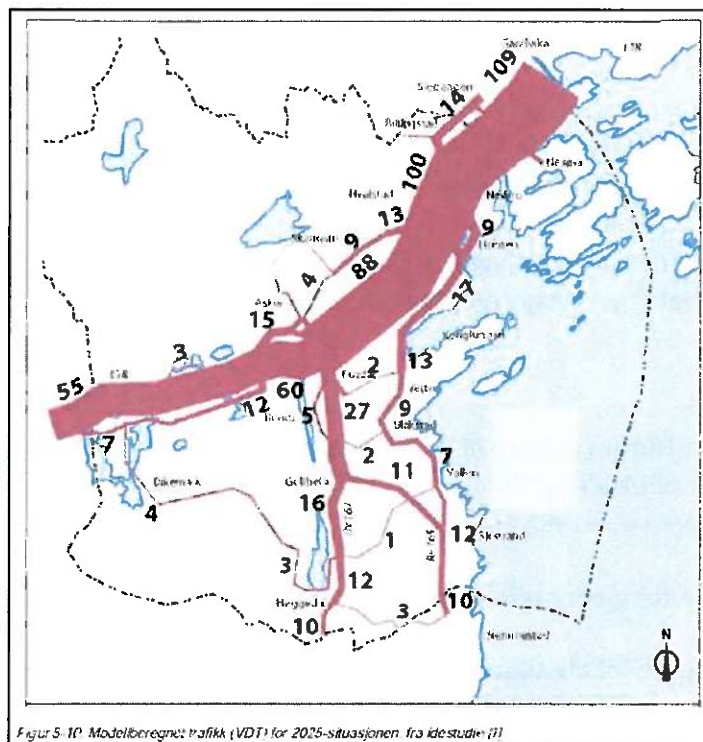
Arbeidsplassintensive virksomheter bør ha høy arealutnytting, sentral lokalisering i tettsted/knutepunkt god kollektivtilgjengelighet, fortrinnsvis jernbane, mange innbyggere i gang- og sykkelavstand, lav parkeringsdekning med bil og høy med sykkel.

Arealkrevende virksomheter bør ha nærhet til hovedveinettet.

Transportstrukturen

Dagens transportinfrastruktur i kommunen baseres på jernbanen, E18, Rv 23, fylkesveier, kommunale veier, samt båtforbindelsen på Oslofjorden og Svelvik-fergen. Kollektivsystemet betjenes av tog, buss og båt.

De største trafikale utfordringene finner vi i nordre del av kommunen, jfr kart nedenfor, hvor trafikkmengdene er vist.

I «Spikkestadkorridoren» inn mot E18 var trafikkfordelingen i 2010 som vist under:

Økt satsning

De siste fem årene har kollektivtrafikkveksten i Oslo/Akershus vært høyere enn både befolkningsveksten og biltrafikkveksten. Man nærmer seg imidlertid flere steder nå kapasitetsgrensen for det kollektive transportsystemet. Med økt befolkningsvekst står vi overfor store kapasitets- og fremkommelighetsutfordringer. Det er naturlig at staten bidrar økonomisk i utviklingen av et konkurransekraftig kollektivtilbud som alternativ til bil.

De sentrale satsingsområdene vil være:

- Delrapport Østlandsstjerna av 16.3.2016 legges til grunn for utbedring av jernbaneinfrastrukturen.
- Ny E18 med separat bussvei og hovedsykkelvei.

- Ferdigstillelse av Rv 23, med utbedret Oslofjordkryssing og sammenkopling med E18 i Lier.
- Bedret lokal bussframkommelighet med kollektivfelt langs aktuelle fylkesveier, bl.a. Slemmestadveien og Røykenveien, samt opprusting av Rustadveien.
- Utbedret båttilbud med fast ruteforbindelse mellom Sætre og Oslo, samt flere avganger på dagens forbindelse.
- Hele kommunen betjenes av Ruter, og innlemmes i det etablerte takst-sonesystemet.
- Det etableres et helhetlig sykkelsystem, basert på en sykkelstrategi for hele kommunen.

Langsiktig transportstrategi

På lang sikt vil Asker-Røyken-Hurum utgjøre et av de viktigste og mest attraktive områder for utvidelse av Stor-Oslo. For å tilrettelegge for en slik utvikling vil gjennomføringen av en ringbane rundt indre Oslofjord være nødvendig, jfr. vedlagte kart: Framtidig transportstrategi.

Kommunen vil aktivt arbeide for gjennomføring av ringbanen.

Bedre kollektivtransport, bedre lokale tilbud, enklere hverdag og bedre folkehelse

Å prioritere utvikling av noen steder gir høyere vekst for disse stedene, noe som legger grunnlag for bedre lokale tilbud av handel, tjenester, kultur- og fritidstilbud, og dermed flere lokale arbeidsplasser. Flere kan gå og sykle til daglige gjøremål, som igjen gir en enklere hverdag og bedre folkehelse. Flere folk gir grunnlag for bedre kollektivtilbud, og bedre tilgjengelighet for alle.

Bedre utnytting av ressurser og infrastruktur

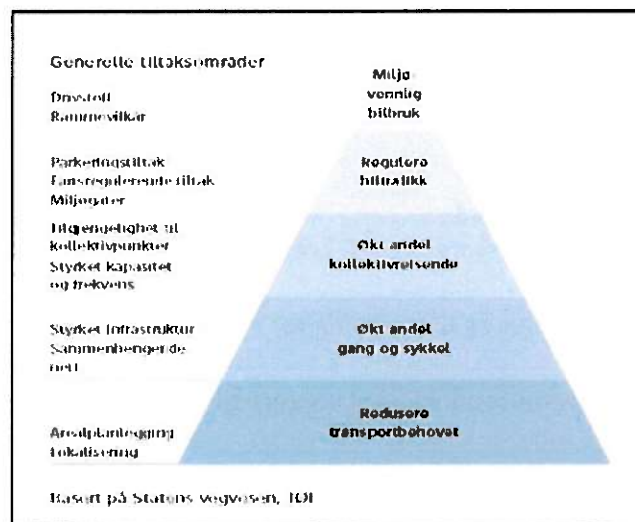
Konsentrert vekst i bybånd, byer og tettsteder, og de planlagte infrastrukturinvesteringene i Oslopakke 3, vil bidra til å nå målene. Men forskning har vist at det også er behov for ytterligere virkemidler for å unngå vekst i biltrafikken, som f.eks. parkeringsbegrensninger. Kollektivsystemet må videreutvikles for å få mer ut av hver krone, blant annet gjennom bedre samvirke mellom buss og tog. Samlet sett må infrastrukturen utnyttes, både gjennom arealbruk, infrastrukturtiltak og gjennom virkemidler som kan stimulere økt bruk av kollektiv, sykkel og gange.

Innfartsparkeringsstrategi

Askers «Strategi for innfartsparkering og tilgjengelighet til kollektivsystemet», vedtatt i 2015, fastlegger at pendlerparkeringstilbudet ved Asker stasjon ikke skal øke. Mating med buss til tog skal prioriteres, sammen med sykkelveier og sykkelparkeringsanlegg. Nye bilparkeringsanlegg bør lokaliseres utenfor sentre, med shuttlebuss til høyfrekvent kollektivtilbud. Ved lokalstasjonene og viktige busstopp kan bilparkering etableres, etter en konkret konsekvens vurdering.

Sykkelstrategi

Asker kommune har vedtatt en sykkelstrategi for perioden 2008-2029. Hensikten med strategien er å gjøre det tryggere og mer attraktivt å sykle. Flere mennesker over på sykkel betyr bedre miljø, bedre helse og dermed en samfunnsnyttig gevinst.

Jernbane: Jernbanen skal fortsatt være "ryggrad" i det regionale kollektivsystemet. Dagens tilbud videreutvikles, med stadig hyppigere frekvens og effektiv reisetid. Utbygging av det regionale jernbanenettet bør skje i slik rekkefølge: Indre InterCity ferdigstilles først, dernest grenbanene og til slutt ytre InterCity. På lang sikt ser man for seg en «Ringby» rundt Oslofjorden.

Buss: Bussen må gis tilstrekkelig kapasitet og fremkommelighet i veinettet på kort og lang sikt. Utvikles med raske og hyppige avganger til kollektivknutepunkt, regionale byer og på tvers i regionene. Bussmating til tog skal samlet sett gi et bedre tilbud for reisende til Oslo og regionale byer.

Båt: Båt kan få en viktigere rolle i regionens kollektivtransport når økonomi og miljø-utslipp kan løses på en tilfredsstillende måte.

Sykkel: Det må utvikles et sammenhengende og trygt sykkelveinett, sykkelparkering ved kollektivknutepunkt, arbeidsplasser, fritidsaktiviteter, skoler, butikker, bysentra og annen publikumsrettet virksomhet.

Vei: Ny E18 med tunnel under Asker sentrum og Holmen, gjennomgående bussvei og hovedsykkelvei til Oslo.

Samordnet parkeringspolitikk: Parkeringspolitikk i tråd med føringene i regional plan utarbeides.

Kommunens BATP-strategi

Kommunen legger følgende strategi til grunn for bolig, areal og transportutviklingen:

1. Nasjonale og regionale planretningslinjer for samordnet bolig, areal og transportplanlegging legges til grunn for utvikling av kommunen. Det forutsettes at veksten i persontrafikken, i all hovedsak skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange.

2. Dagens senterstruktur videreutvikles i kommunen, med Asker sentrum som kommunesentrum, og en videre nivådeling i lokalsentre og nærsentre.
3. Sentrene skal utvikles slik at disse ivaretar innbyggernes behov for service og tjenester, både private/kommersielle og offentlige. Sentrene skal være innbyggernes viktigste møteplasser. Kommunen bidrar til gode møteplasser, torg og plasser i sentrene.
4. Boligveksten lokaliseres i all hovedsak med gangavstand til de definerte sentre og det etablerte kollektivtilbud.
5. Nye arbeidsplasser lokaliseres etter følgende prinsipper:
 - a. Handel og tjenester lokaliseres til de definerte sentre, jfr. senterstrukturen. Det legges vekt på en hensiktsmessig fordeling av slike virksomheter til de ulike sentre.
 - b. Arbeidsplassintensive virksomheter lokaliseres til sentre/kollektivknutepunkt langs jernbanen .
 - c. Arealkrevende virksomheter legges i nær tilknytning til hovedveinettet.
 - d. Det legges særlig vekt på å reetablere arbeidsplasser i tettsteder som har mistet mange arbeidsplasser de senere år, Dette for å demme opp for utpendling og fraflytting fra slike steder.
 - e. Reiseliv og grønne næringer videreutvikles i hele kommunen.
6. Offentlige virksomheter, idrett/kultur, skole/bibliotek/helse lokaliseres til sentrumsområdene i kort gangavstand til kollektivtilbud
7. Videreutvikling av infrastruktur:
 - a. Sykkel:
Etablere sammenhengende sykkelveinett i kommunen, med vekt på sykkel som transportmiddel for både skoleelever og arbeidstakere.
 - b. Buss:
Videreutvikle busstilbudet, med linjer tilknyttet bolig-, og næringskonsentrasjoner og mating til jernbane. Sikre forutsigbar fremkommelighet for bussen i veisystemet. Etablere et helhetlig takst-sone system i kommunen.
 - c. Vei:
Ny E18 med tunnel under Asker sentrum og Holmen, gjennomgående bussvei og hovedsykkelvei til Oslo.
Ferdigstille Rv 23, med utbedret kryssing av Oslofjorden og tilslutning til E18 i Lier.
 - d. Jernbane:
Videreutvikle dagens tilbud, med stadig hyppigere frekvens og effektiv reisetid.
Utbygging av det regionale jernbanenettet bør skje i slik rekkefølge: Indre InterCity ferdigstilles først, dernest grenbanene, og til slutt ytre InterCity

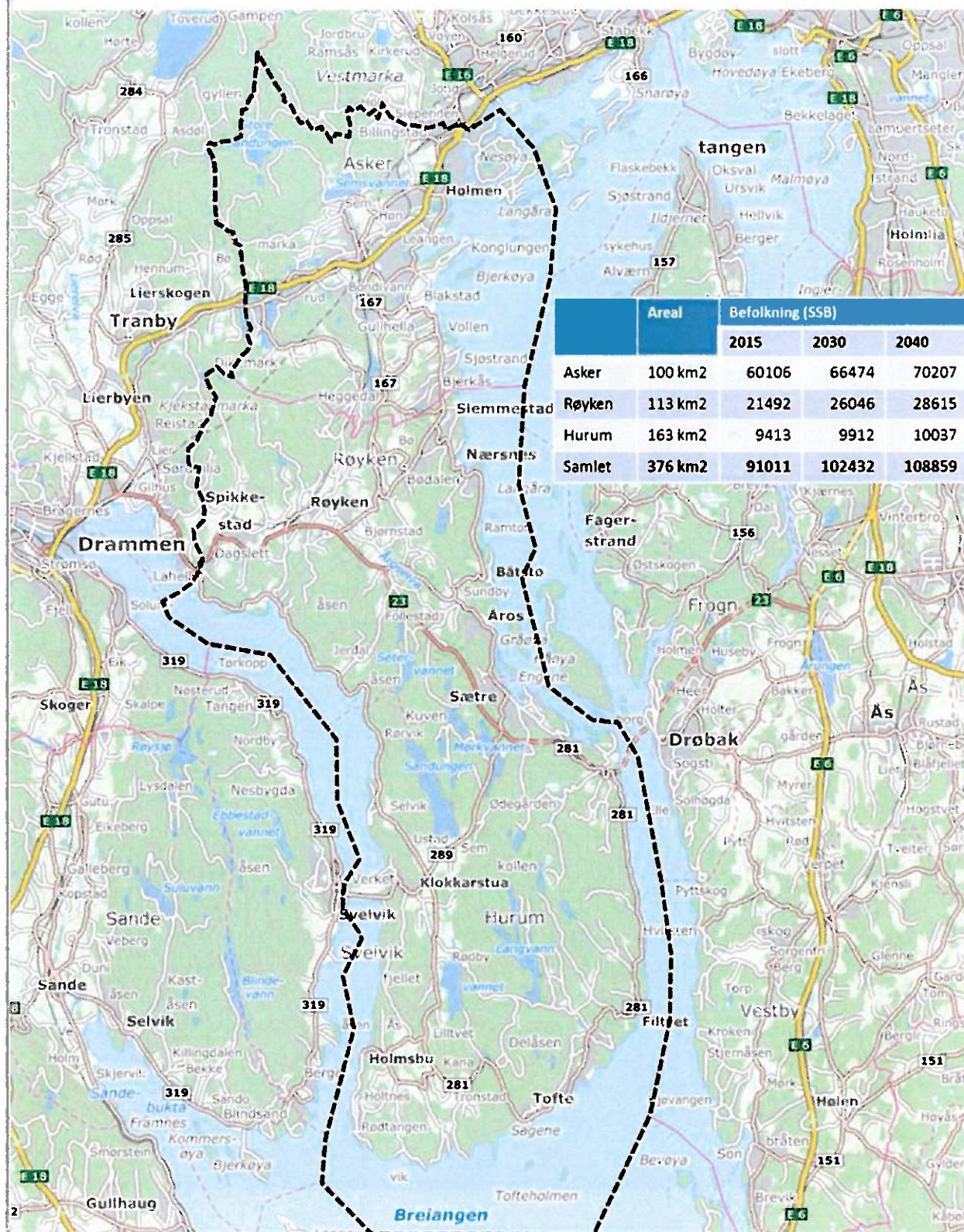
På lang sikt etableres en «Ringbane» rundt Indre Oslofjord som binder sammen Kommunen med Follo.

e. Båt:

Videreutvikle fjorden som transportåre, med båtforbindelser både i Oslofjorden og i Drammensfjorden.

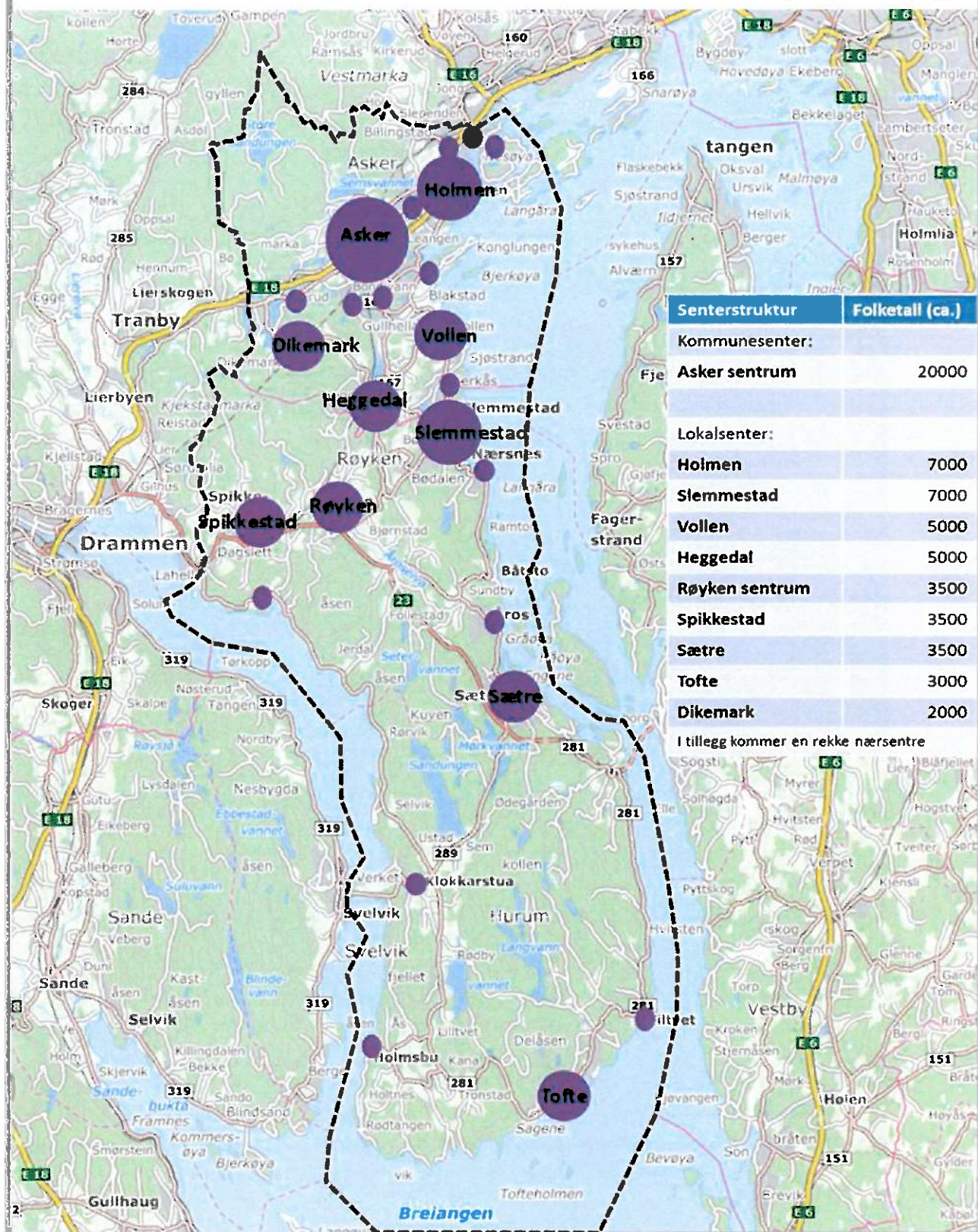
Asker – Røyken – Hurum

Befolkningsutvikling

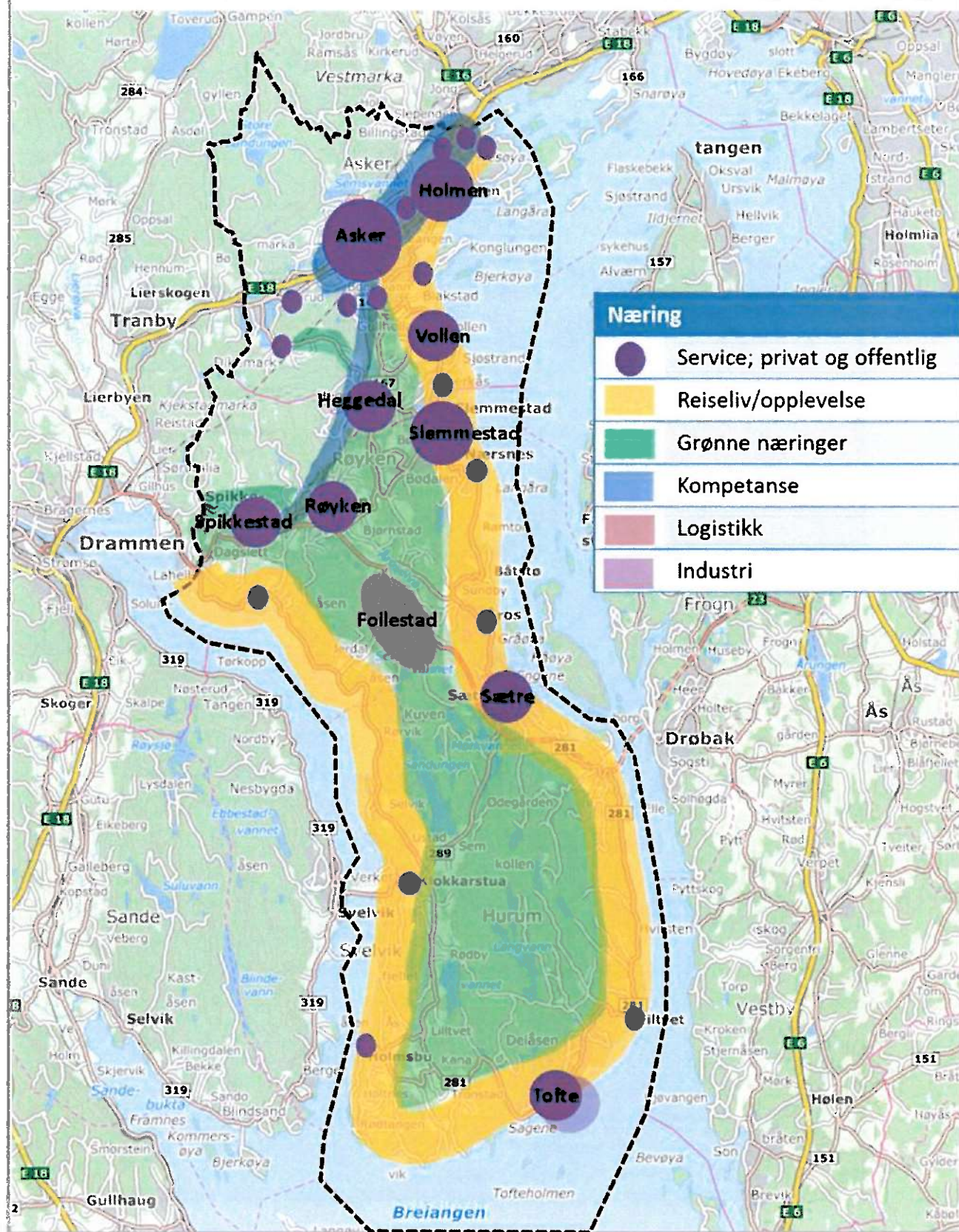
Asker – Røyken – Hurum

Senterstrategi (foreløpig)

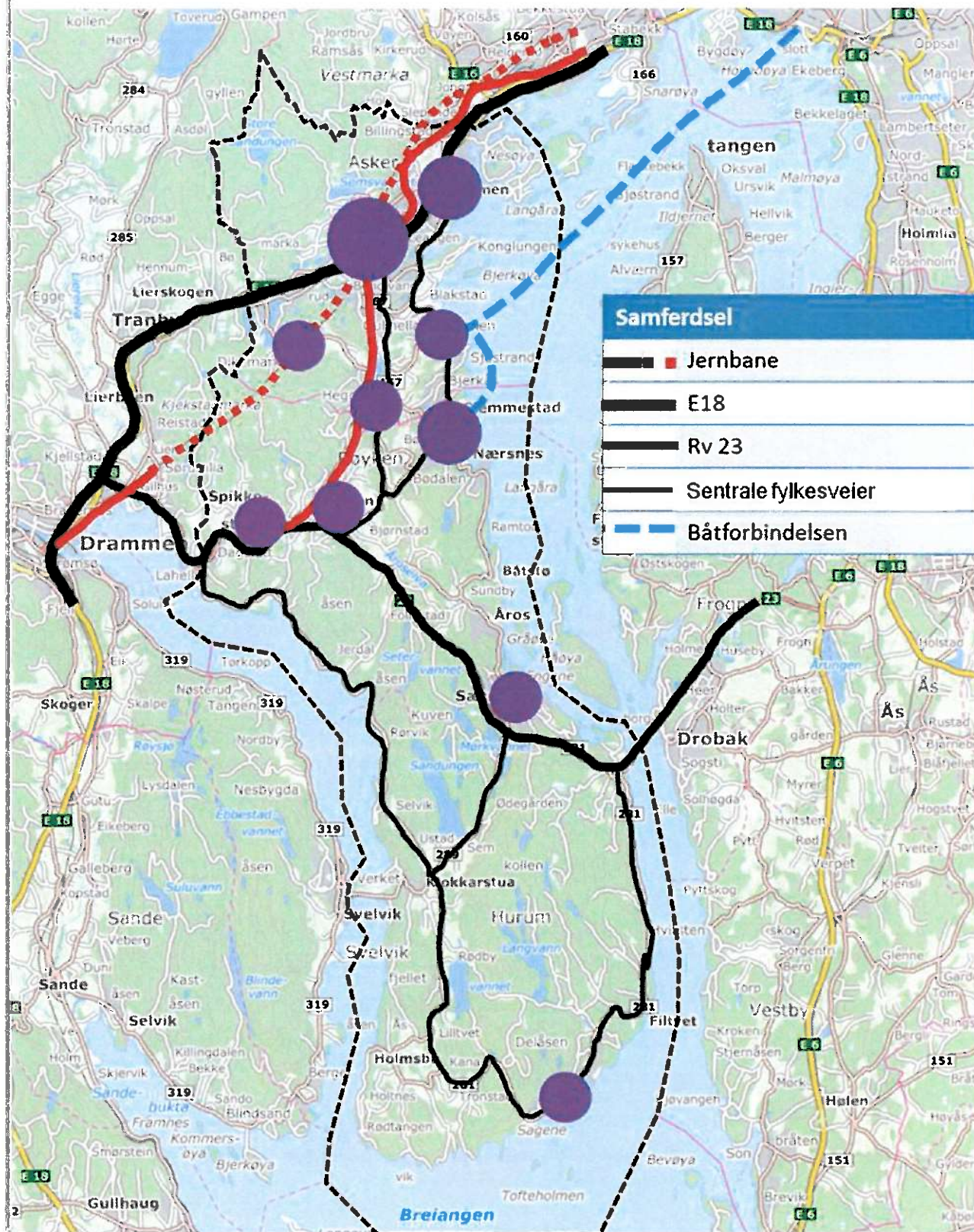
Asker – Røyken – Hurum

Næringsstrategi (foreløpig)

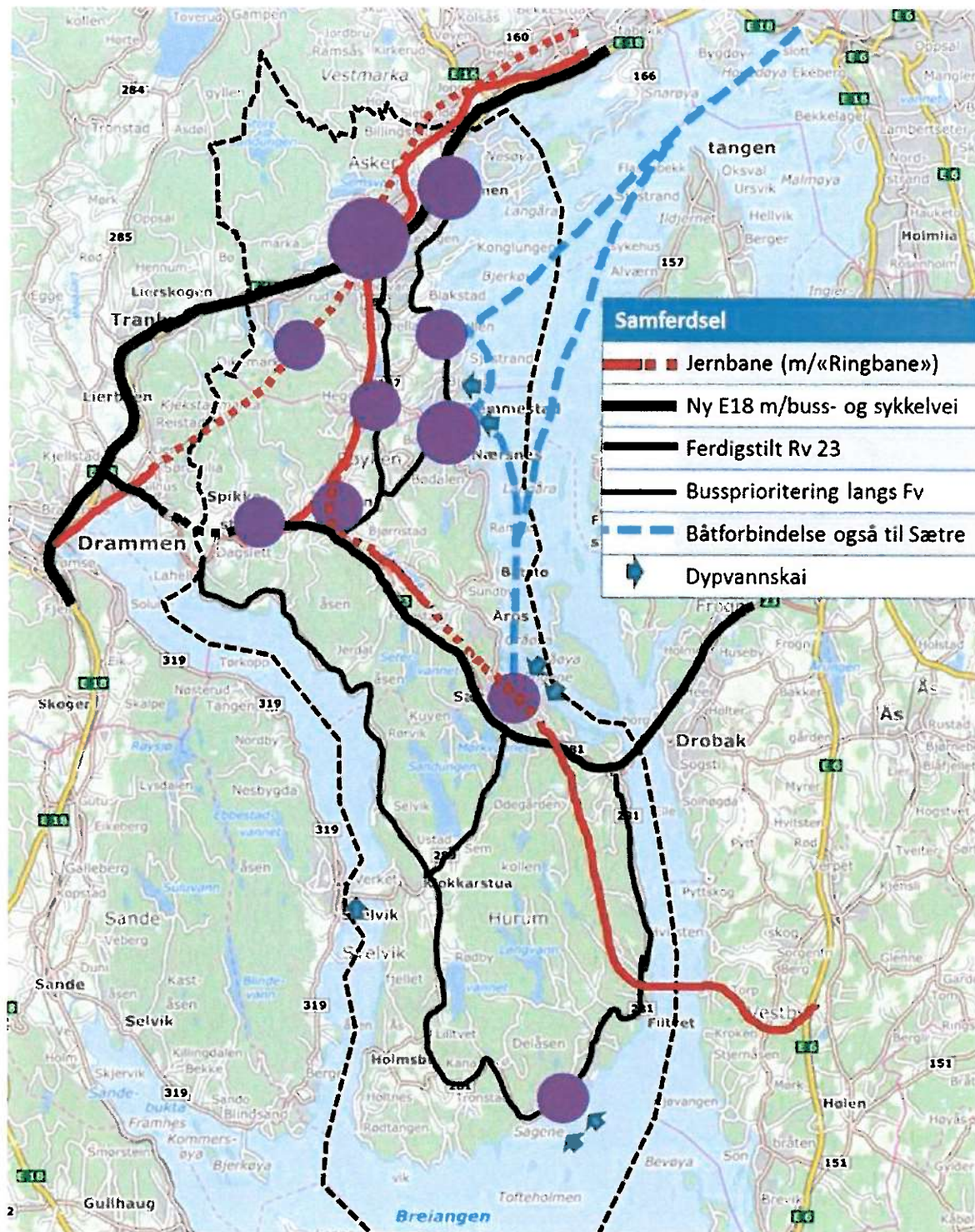
Asker – Røyken – Hurum

Dagens transportstruktur

Asker – Røyken – Hurum

Framtidig transportstruktur

Asker – Røyken – Hurum

Framtidig utbyggingsstrategi

